ꝙ maius ſit originale in uno ꝙ̄ȝ i alio. ¶ Itē
nulla ꝓprietas eſt intēſior in effectu ꝙ̄ȝ in cā
q̄n eſt vniuoce in utroqȝ. ergo ſi feditas in
carne traducta cauſatur ab eo a quo traduci
tur. non uidetur magr̄ dicere uex cū dicit ꝙ
maior ſit hic ꝙ̄ȝ ibi. ℂ R℣. ꝙ cū dicit magr̄
ꝙ maior eſt feditas in carne que traducitur
ꝙ̄ȝ i carne a qua traducitur. hoc intēdit ꝙ̄ȝtū
ad carnē que ē in aliis mēbris ꝛ defuit aliis
mēbris ꝙ̄ȝ mēbris gn̄atiue. hoc aūt dicit qꝛ i
illa potētia eſt quedā fontalis infectio ꝓpter
quā ſemē ibi generet. ꝛ per illā uim deſcen
dēs maiori infectōe inficitur ꝙ̄ȝ alii humores
quod manifeſtat pruritus in feruore coitus.
ſicut ipſe dicit in lit. vn̄ nō dicere ꝙ ſem̄ ex
quo generatur ꝓles ſit magis infectū ꝙ̄ȝ illō
ex quo generatus ē pr̄. nec tamen ſequitur
ꝙ maius ſit originale in prole ꝙ̄ȝ fuerit i pa
tre. Et ita pȝ rn̄ſio ad illud. ſȝ hoc planiꝰ ex
plicatur cū agetur infra de ꝙ̄ȝtitate originalꝭ
¶ Itē de hoc qđ dicit. Nō qꝛ ex carne tra-
cta ab adā ɔcepti ſumꝰ ideo peccatū traxi-
mus. Et ē q̄ſtio vtrū ſi hō quis fieret ō car
ne ade corrupta ꝓpter legē generatōis utrū
ɔ̄heret originale. Et ꝙ non uidetur magr̄
dicere in lit. et hoc ipm̄ uidetur aug. dicere
ɔ̄ pelagianos. vbi dicit. Qualis terrenꝰ tales
terrei. hoc qm̄ niſi p ſeis ſparſionē. et poſt.
ſemē ergo uitiatū ē ſicut ſcriptū ē. Semen
erat maledictū ab initio. Et poſt clarius. Ui
tiū ɔ̄hi nō pōt prothoplauſti ſine ſeis effuſi
one. ſi ergo aliter formaretur ꝙ̄ȝ p iſtā uiā
nō uidetur ꝙ ɔ̄heret originale. Sȝ ɔ̄riū eiꝰ ui
detur. qꝛ ſi tota caro ade corrupta fuit ꝛ fe-
data merito culpe. uidet̄ pari rōe ꝙ peccatū
ɔ̄heretur de alia pte ſicut ſi de ſemīe primo
totū corpꝰ fabricatū ē prolis ex ſeie. ꝛ ɔſtat
ꝙ feditas illa nō purgatur propter diuerſita
tē organiſatōis. ergo ſi aīa originale ɔ̄xit q̄
iūcta ē primo illi corpi. pari rōne uiđ ꝙ ɔ̄he
ret illa aīa q̄ iūgeret corpi ex illa carne for-
matur niſi in illa formatōe eēt purificatio.
ℂ R℣. Quidā tenēt ꝙ ɔ̄heret originale ꝓpt̄
hoc ꝙ nō ſolū ē corruptio ꝛ fedatio in parte
ſȝ in tota carne. Alij v̓o tenēt oppoſitū dicē
tes ꝙ ꝛſi ſit in oībus mēbris corruptio pena
litatis. corruptio tn̄ feditatis que eſt princi-
piū originalis in pte generatiua ɔſiſtit. Quo
cūqȝ hoꝝ dicatur nō ē magna vis facieda. qꝛ
nullus eſt qui nō generetur ſ̓ legē ꝓpagatio
nis ex ſeie infecto niſi ſolꝰ xp̄s de quo certū
eſt ꝙ non habuit originale peccatū. Uerūtn̄
ſecurius eſt adherere uerbis magr̄i propter
hoc ꝙ magis ɔſonāt uerbis aug. vn̄ ſi hō fi
eret ex alia parte uel etiā mulier facta fuiſſȝ
ex coſta uiri poſtꝙ̄ȝ peccauit penalitatē aliꝙ̄ȝ
habuiſſet. nō tamen peccatū originale. Nec
ualet quod obr̄ de corruptōe. nam ētſi in oī
bus mēbris ſit corruptio penalitatis. corru-
ptio feditatis eſt in ſolo ſeie rōne infectiōis
principalis que ē in ui generatiua. quare aūt
uis illa magis ſit infecta ꝙ̄ȝ alia determinatū
eſt ſ̄. ¶ Itē queritur de hoc quod dicit. Ecce
in iniquitatibus ɔceptus ſū. ꝛc. Ex iſto eniȝ
v̓bo uidet̄ colligi ꝙ actus mr̄imonialis nūꝙ̄ȝ
abſqȝ pccō habeat fieri. Et hoc ipm̄ uidetur
auctoritate aug. xiiij. de ci. di. Genitales cor
poris partes ita libido ſuo iuri mancipauit
ut moueri nō ualeant ſi ipa defuerit. Et ad
valentianū. Honeſtꝰ ɔcubitꝰ nō ē ſine ardo-
re libidinis. ℂ Sȝ ɔ̄riū huius ē. qꝛ oē māda
tū dei pōt abſqȝ peccato ipleri. ergo ꝛ prolē
procurare poteſt hō ad cultuȝ dei abſqȝ pec
cato. ¶ Ad hoc breuiter dđ eſt ꝙ actus ma
trimonialis pōt fieri abſȝ omni peccato ma
xime cuȝ ſit cauſa generande prolis. uel red
dendi debitū. et illud uerbū p̄s intelligitur ō
peccato originali in ꝓle non de peccato actu
ali in parente. Similiter uerbum aug. intelli
gitur de libidine prout eſt pruritus carnis et
non prout eſt improbitas uoluntatis. et hoc
modo plus eſt pena ꝙ̄ȝ culpa. et de hoc pla-
nius det̄minat i q̄rto i tractatu de mr̄imōio

ℂ Diſtinctio. xxxij.

Q Uoniā ſupradictū eſt peccatuȝ
originale ꝛc. Supra oñdit ma
giſter qualiter peccatū origiale
traducitur. In hac parte intēdit
oſtendere qualr̄ ɔ̄hatur. Diuiditur aūt pars
iſta in partes duas. In quaꝝ prima determi-
nat magr̄ q̄liter originale peccatū hēat dleri
in baptiſmate. quod eſt opus diuine miſeri-
cordie. Secūdo uero determinat qualiter in
ipſius aīe infuſione ꝛ punitione ſaluetur re-
ctitudo diuine iuſticie. ibi Solet queri qua iu
ſtitia teneatur ꝛc. hoc aūt facit quia uniuerſe
uie dñi miſericordia ꝛ v̓itas. et iō iux̄ benigni
tatē miſericordie manifeſtari etiā oportebat

eq̄tatē iuſticie. Prima pars diuiditur in tres
partes. In prima oñdit qualiter ī baptiſmo
deletur peccatū originale ex pte aīe. Scdo
vo qualr̄ curari hēat ex pte carnis. ibi Solz
aūt q̄ri utrū ⁊ ipa caro ⁊c. Tertio vo deťiat
ď pena q̄ remanz ī utroq3. ſ. ď ꝯcupiſcētia. a
qua ſit tanq3 ab auctore. ibi Preterea q̄ri ſo
let utrū ꝯcupiſcētia ⁊c. Silr ſecūda ps princi
palis tres hz ptes. In prima pte deťmiat utrꝫ
ďs ex iuſticia hēat culpā originalē aīe iputa
re. Secūdo vo q̄rit cur ďs uult aīaz illā corpi
maculato ꝯiūgere. ibi Si vo q̄rit̄ cur ďs qui
fecit ipz ⁊c. In tertia uero pte determiat q̄lis
aīa creetur a ſuo auctore. ibi Hic a q̄buſdā
q̄ri ſolz utrū aīa talis ⁊c. Et ſic in uniuerſo
magr̄ in pn̄ti ďi. duo principalr̄ determinat.
Quoꝝ unū ē qualr̄ originale deleatur per
opꝰ diuīe miſiᷤcordie. Alteꝝ vo ē q̄liter ꝯba
tur ſalua eq̄tate diuine iuſticie. Et illa q̄ de
terminātur in pte iſta poſſūt reduci ad tria.
Quoꝝ primū ē qualr̄ deletur originalis cul-
pa. Secūdū ē a quo ſit ipa ꝯcupiſcētia. Ter
tiū uero ē qualr̄ in īfuſiōe aīe ⁊ origialis ďpe
imputatōe ſaluetur diuina iuſticia.

Hᴀᴅ intelligentiā ergo hꝰ ptis īcidit
hic q̄ſtio ꝯ tria. Primo. n. q̄rit̄
de delcātōe origialis culpe. Se
cūdo q̄ritur de uitio ꝯcupiſcētie remanēte.
Tertio q̄ritur de eq̄tate diuine iuſticie ⁊
infuſiōe ⁊ iputatōe aīe. Circa primū q̄rū
tur duo. Primo q̄ritur utrū babptiſmus
deleat originale q̄3tū ad culpā q̄ ē in mente.
Secundo uero queritur utrū deleat q̄3tuz
ad eius cauſam que ē in carne.

Circa primum ſic ꝓceditur ⁊ q̄ritur
vtruz baptiſmus deleat originale
q̄3tuz ad culpā. Et ꝙ ſic uidetur.
Jo. iij. Niſi q̄s renatꝰ fuerit ex aqua ⁊ ſpū nō
pōt intrare in regnū dei. Hoc aūt nō ē ꝓpť
culpā actualē ī puulis. ergo ſi hoc ē erit ꝓpť
culpā originalē. ſz poſt baptiſmū non priuať
paruulus regno celoꝝ. ergo neceſſe eſt ꝙ in
baptiſmo tollatur illud qď reddebat hoīem
indignū uiſione dei. ergo ⁊c. Itē Ro. vj.
Quicūq3 baptizati ſumꝰ in xp̄o Jeſu ī mor
te ipiꝰ baptizati ſumꝰ. Et poſt. Qui. n. moꝛ
tuus ē pccō iuſtificatꝰ ē a pccō. Et glo. Ita p
baptiſmū mortui ſumꝰ pccō ſicut xp̄s ſemel
mortuus ē pene. Itē hoc ipz uidetur rōe.
Baptiſmū. n. ē ſacr̄m ueritatis. et etiā rōe le
gis. ergo ſicut in baptiſmate hō lauatur ex-
teriꝰ ita ve lauatur iteriꝰ. ſi ergo in baptiſmo
puer exteriꝰ lauatur. uidetur ꝙ interiꝰ a pec
cato originali mundetur. Itē in baptiſmo
efficitur mēbꝛ xp̄i ⁊ regn̄atur regn̄atōe ſpū
ali. Si ergo mēbꝛ xp̄i q̄s eē nō poteſt q̄3diu
manet in pccō originali. uideť ꝙ p baptiſmū
originale deleatur q̄3tuz ad culpā. Sz ꝯ.
Impoſſibile ē deleri maculā pcc̄i ſiue defor-
mitatē amoueri q̄3diu manet priuatio boni
q̄ deberet ieiſſe. ſz ī hoīe poſt baptiſmū ma
net carētia illꝰ origialis iuſticie q̄ fuit in adā
in ſtatu inocētie. ergo p ipz nō deletur ma-
cula originalis culpe. maior manifeſta ē per
ipaz pcc̄i diffinitōz. minor manifeſta ē p ipaz
expiētiā. q2 manifeſte uidemꝰ ꝙ pꝰ baptiſmū
caro ſpūi nō ita ſubijcitur ſicut in adā ſubijci
ebatur. Itē īpoſſibile ē maculaz pcc̄i deleri
q̄3diu manet actꝰ pcc̄i ſicut manifeſtū ē. nūq̄3
. n. alicui remittitur pccm̄ fornicatōis q̄3diu ē
in actu fornicādi. ſz poſt baptiſmū manz ori
ginale q̄3tū ad actū ſicut dicit magr̄. ergo im
poſſibile ē ꝙ in baptiſmo deleatur q̄3tū ad
maculā ⁊ reatū. Itez ꝯcupiſcere poſt ba-
ptiſmū culpa ē. ſz q̄les ſūt actꝰ tales ſunt ha
bitꝰ. ergo ꝯcupiſcētia que remanet poſt ba
ptiſmū ē culpa. ſz nō ē culpa actualis. ergo ē
culpa originalis. ergo p baptiſmū originalis
culpa nō deletur q̄3tū ad maculā. Itē cul-
pa eſt meritū pene. ergo ſi oīno ceſſat culpa
oīo vz remoueri pena. ſi ergo pꝰ baptiſmuz
remanet pena debita originali utpote mors
⁊ ꝯſimiles pene. nō uidetur ꝙ p baptiſmuz
fiat deletio originalis culpe q̄3tū ad maculā.
Q. ſi tu dicas ꝙ macula pcc̄i deleta adhuc p̄t
remanere aliq̄s reatꝰ ī aīa ⁊ obligatio ad pe-
nā ꝓ culpa prius fcā. videtur tūc ꝙ origiale
remanet q̄3tū ad reatū. male ergo magr̄ dic
cū ait ꝙ origiale trāſit reatu ⁊ remanz actu
R. vo ꝙ ſicut magr̄ dicit in lit. ⁊ accipit
ex uerbis aug. duplici rōe dr̄ originale remit
ti in baptiſmo. q2 p grāz baptiſmi uitiū ꝯcu
piſcētie debilitatur atq3 extenuatur ut iā nō
regnet. ⁊ q2 reatus ipiꝰ ſoluitur. Ad huiꝰ
aut uerbi intelligētiā notādū ꝙ illud uerbuz
pōt duplr̄ intelligi. ⁊ vtroq3 mō ſatis bn̄ ⁊ ꝓ
babilr̄. Uno mō ſic ſicut augꝰ. dicit in li. de
baptiſmo puuloꝝ. origiale ē ꝯcupiſcētia ſiue

d

uitiū ↄcupie. et hoc ipʒ dicit magr̄ in lit. hec
aūt ↄcupia ꝓut dr̄ eē originale pccm̄ nomiat
appetitū boni ↄmutabilis intēſu ⁊ inordina
tū. Et rō huius ē iſta. qm̄ originale pccm̄ ñ
tm̄ ē culpa ſʒ etiā culpa mortalis. inquātum
culpa ē dicit priuatōʒ ordinis debiti. inquātū
mortalis ē nō tm̄ dicit boni debiti priuatōeʒ
ſʒ etiā dicit ordinis ⁊ iuſticie ſubuerſionē. ad
hoc ergo ꝙ ↄcupia in aliquo dicat culpā ori
ginalē neceſſe ē ꝙ dicat neceſſitatē ↄcupiſcē
di ſiue appetitus imoderātiā cū debito non
ↄcupiſcēdi ⁊ cū dñio ita ꝙ carnalis appetit⁹
preſit ſpūi. ⁊ qꝛ utrūqʒ hoꝝ ē in hoīe añ ba-
ptiſmū. hʒ. n. debitū ñ ↄcupiſcēdi. qꝛ ad hoc
tota hūana natura fuerat obligata in adam.
nec illa obligatio alicui fuerat relaxata. hʒ
etiā dñiū. qꝛ gr̄a deſtitutus uincitur lege mē
broꝝ. hinc ē ꝙ hʒ in ſe originale pccm̄. cum
aūt hō baptizatur tūc gr̄a infunditur. ⁊ meri
to paſſionis xp̄i cuius efficitur mēbꝝ per ba
ptiſmū ab illo debito abſoluitur. gr̄a vō eri
git aīaʒ ⁊ dat ei potētiā ut nō uincatur a ↄcu
piſcētia. ⁊ ꝑ hoc aufert ei dñiuʒ. et hinc ē ꝙ
in baptiſmate tollitur ↄcupie dñium ⁊ ſolui
tur nō ↄcupiſcēdi debitū. ꝙ oīo aufertur rō
culpe ab ipa ↄcupia. lʒ aliquo mō remaneat
Et hinc ē quod magr̄ dicit ꝙ originale i ba
ptiſmo tranſit reatu ⁊ remanet actu. ⁊ ſi re-
maneat ↄcupia nō tñ remanet ꝓut eſt culpa
⁊ obligatiua ad penā. Hinc eſt etiā ꝙ magr̄
dicit duplici rōe in baptiſmate originale pec
catū deleri. ⁊ qꝛ uitiū ↄcupie extenuatur. ⁊ re
atus ſoluitur. ¶ Aliter etiā pōt intelligi uer
bū illud ut intelligamus ſicut ſupradictū fuit
in originali culpa reperiri ↄformitatē quādā
ad culpā actualē. ſicut. n. uidemus ꝙ i culpa
actuali ⁊ ē ↄuerſio ⁊ ē auerſio i ipo actu pec
candi ⁊ in ipſo habitu peccati ē priuatio habi
t⁹ boni ⁊ quedā hābilitatio ad actū peccati. ſic
in originali intelligimus eē debite iuſtitie ca
rētiā ⁊ ↄcupiaʒ quēadmodū in actuali priua-
tio habilitatis bone ē ipſū peccatū formalr̄
loquēdo. ipſa uero habilitatio ſiue pronitas
ad actū pcci nō ē peccatū niſi materialr̄ loqn
do ꝑ eo ꝙ nō eſt culpa niſi q̄ʒdiu manet ibi
priuatio. ſic intelligēdū ē in ꝓpoſito. ⁊ quē-
admodū in actualis pcci delectatōe cū gratia
infunditur ſtatim remouetur culpa inquātū
erat deformitas ⁊ priuatio. nihilominus tam

ſimul cū hoc manet q̄dā ꝓnitas ad actū. licʒ
remiſſa in his potiſſime q̄ peccauerunt pccō
ↄſuetudis. ſic qñ gr̄a baptiſmalis infunditur
aīe ſtati remouetur originale pccm̄ eatenus
qua erat debite iuſticie carentia. ſtati etiā cū
gr̄a ē in aīa ſimul cum ea ē ⁊ iuſticia. ↄcupia
uero nō oīo tollitur ſʒ diminuitur ꝑ eo ꝙ ꝓ
nitas ad culpā ſimꝉ pōt ſtare cū gr̄a. qꝛ ſicut
dictū ē nō erat ipſū pccm̄ loquendo formalr̄
ſʒ materialr̄. vñ cū excluditur carētia debite
iuſticie ꝑ gratiā batiſmalē remanet cōcupia
rōe pene. et hinc ē quod dicit magr̄ ꝙ trāſit
reatu ⁊ remanet actu. qꝛ iā nō ē culpa ꝑ quā
hō ſit dignus pena ſʒ pena ē ex ꝓcedēti cul-
pa relicta. ꝓ tanto etiā dicit ꝙ originale du-
plici rōe dr̄ remitti in baptiſmo. ⁊ qꝛ ↄcupia
extenuatur. ⁊ qꝛ debitū ſoluit. ſoluitur nāqʒ
debitū dū ꝑ iuſticiā gr̄e recōpēſatur iuſticia
originalis inocentie. ↄcupia uero remittitur
dū ptās dat̄ ſpūi ꝑ gr̄aʒ regēdi ⁊ uincēdi car
nē. Cōcedēde ſunt ergo rōes oñdētes pccm̄
originale q̄ʒtū ad culpā deleri in baptiſmo.
¶ Ad illud ergo quod primo obr̄ in ↄ̄rium
ꝙ manet priuatio originalis iuſticie. r̄ñdetur
ꝙ debitū ſoluitur merito paſſionis xp̄i ⁊ re
cōpenſatio fit gr̄a ſpūs ſci quā deus dat aīe
⁊ quā etiā plus acceptat q̄ʒ ꝑ iuſticiā inocen
tie. ¶ Ad illud quod obr̄ ꝙ manēte actu nō
pōt deleri culpa. dō ꝙ ueꝝ ē de actu in quo
ↄſiſtit plena rō culpe ſicut i actu fornicatōis
ↄſiſtit ↄſūmatio illius pcci. act⁹ aūt originalꝭ
pcci uocatur hic ↄcupiſcentia ſiue neceſſitas
ↄcupiſcēdi. ſed hec nō manet prout in ipſa
eſt illius peccati ↄſūmatio. ſicut enim dictū
eſt nec manet q̄ʒtū ad dñiū. nec manet q̄ʒtū
ad nō ↄcupiſcēdi debitū. vnde ſicut i aliquo
caſtro poſt deletionē ⁊ dimiſſionē pcci luxu
rie manere pōt aliqua pronitas carnalis cō-
cupiſcētie. ⁊ etiā aliqñ in actū ↄcupiſcēdi exi
re ſalua nihilominus caſtitate. ſic ⁊ in ꝓpo
ſito intelligēdū eſt eē. ¶ Ad illud quod obr̄
ꝙ ↄcupiſcere poſt baptiſmū eſt peccatū. dō
ꝙ ueꝝ eſt. ſed ex hoc nō ſequitur ꝙ illa cō-
cupiſcētia q̄ prouocat ad ↄcupiſcēdū ſit pec
catū. ſed ſufficit ꝙ ſit peccatū uel ex pccō re
licta. qñ ergo dr̄ ꝙ quales actus tales ſunt
habitus. hoc intelligitur de habitibus cauſa
tis ex ↄſuetudinibus. ↄcupia vō illa q̄ poſt
baptiſmū remanet non eſt gñata ex frequētī

ↄcupiſcibilitate ſed ex carnis corruptõe. ⁊ iſ
nõ hꝫ rõnẽ culpe ſꝫ pene. qꝛ uero ad malũ in
clinat poti⁹ uitioſitas q̃ꝫ penalitas appellari
dꝫ. ¶ Ad illud q̃d obꝛ̃ ꝙ remota culpa dꝫ
per ↄñs remoueri pena. dõ ꝙ illud de pena
eterna ⁊ eius reatu. de alijs uero penis tꝑa-
libus hoc nõ opꝫ ſicut manifeſtũ eſt in ſacr̃o
pñie in quo ⁊ſi deleatur culpa in ↄtritõe nihi
lominꝰ tñ obligatur hõ ad ſatiſfactionẽ q̃ꝫuis
.n. ds remittat offenſam adhuc q̃rit emẽdã
¶ Et ſi tu obijcias ꝙ in baptiſmo ẽ plena re-
miſſio. vñ deletur ibi actualia q̃ꝫtũ ad penã
⁊ culpã. ⁊ ita multo fortius originale. ad hoc
ſatis planũ ẽ rñdere. ſꝫ huius q̃ſtiõis deter-
minatio nõ ſpectat ad locũ iſtũ ſꝫ ad q̃rtũ li.
in ea pte in qua agitur de baptiſmo q̃ꝫtũ ad
effectũ. et ibi determinatũ inuenietur quare
hõ in baptiſmo a q̃buſdã penis abſoluitur.
a q̃buſdã uero minime. ⁊ qꝛ ſupfluitas uitan
da ẽ. ⁊ ſingl̃a ſuis locis tractãda ſũt. tũ ꝓpt
ordinẽ. tũ ꝓpt breuitatẽ ad pñs omittẽdũ ẽ.

Ecũdo q̃ritur utrũ originale dleri
hẽat q̃ꝫtũ ad cãm ꝑ baptiſmũ. ¶ Et
ꝙ ſic uidetur ꝑ uerbũ Dam. q̃ dic̃
ꝙ duo ſunt in baptiſmo corrñdẽtia duobꝰ q̃
ſunt in hoĩe. ait. n. ſic. Quĩ duplex ẽ hõ ex
aĩa ⁊ corpe. duplicẽ dedit purgatõeꝫ ꝑ aquã
⁊ ſpũꝫ. ſpũ aĩaꝫ quã ꝯ imaginẽ ⁊ ſimilitudi-
nẽ renouante. aqua etiã ꝑ ſpũs grãꝫ a pccõ
purgãte ⁊ a corruptõe liberãte. Si ergo hec
corruptio cã ẽ originalis pcc̃i traſfundẽdi. vi
detur ꝙ originale peccatũ nõ ſolũ deleatur
q̃ꝫtũ ad culpã ſꝫ etiã q̃ꝫtũ ad cãm. ¶ Itẽ po
tentior ẽ xp̃s in ſatiſfaciendo q̃ꝫ fuerit adam
in corrũpẽdo ſicut dr̃ ro. v. Nõ ſicut delictũ
ita ⁊ donũ. ex quo inuit ꝙ multo maius fuit
donũ q̃ꝫ delictũ. ergo ſi delictũ ade nõ tñ po
tuit inficere hoĩeꝫ in ſe ſꝫ ꝓut ẽ principiũ al
terius. uidetur ꝙ baptiſmi ſacr̃m nõ tñ cu-
ret hoĩeꝫ in ſe ſꝫ etiã ꝓut ẽ alteriꝰ principiũ.
¶ Itẽ nõ remouetur effectus ꝑſiſtẽte cauſa
ergo ſi baptiſmũ remouet originale pecca-
tũ ab hoĩe neceſſe ẽ ꝙ ⁊ cãm originalis pcc̃i
excludat ab ip̃o. et ſi hoc. uidetur ꝙ baptiza
tus nõ tranſfundat in alteꝝ originale pccm̃.
¶ Itẽ nõ ſufficiẽter curat morbũ qui relinq̃t
radicẽ morbi. ergo aut xp̃s nõ ẽ perfectꝰ me
dicus. aut ſi ꝑfectus medicus ẽ ꝑ medicinam
ſacr̃i baptiſmi nõ ſolum expiatur originale
q̃ꝫtũ ad culpã ſꝫ etiã q̃ꝫtũ ad cãm. et ſi hoc
ergo baptizatus ⁊c̃. ¶ Itẽ tales ſunt fructus
qualis eſt arbor. ⁊ tales ſunt rami qualis ⁊ ra
dix. vñ ⁊ dñs in Math. vij. Nõ põt arbor
bona fructus malos facere. Et apoꝰ. ro. vj.
Si radix ſcã ⁊ rami ſcĩ. ergo ſi originale de
letũ ẽ in parẽte ⁊ parẽs ẽ purificatꝰ. uidetur
ſimiliter ꝙ purificetur ⁊ ꝓles. et ſi hoc aut
originale nõ deletur ꝑ baptiſmũ. aut ſi dele-
tur q̃ꝫtũ ad culpã deletur ſimilr̃ q̃ꝫtũ ad cãꝫ.
¶ Si tu dicas ꝙ baptiſmus nõ purificat ab ori
ginali ĩquãtũ ẽ corruptio naturalis ſꝫ ĩnq̃ꝫtũ
ẽ corruptio ꝑſonalis. ↄ̃. Si oppoſitũ ẽ cauſa
oppoſiti. ⁊ ꝓpoſitũ ẽ cã ꝓpoſiti. ſꝫ perſona
corrupta corrũpit naturã. ergo pari rõe per
ſona ſanata ſanatur ⁊ natura. ¶ Itẽ ſi ali-
quis curet aliquẽ a lepra. qꝛ lepra ẽ morbus
hereditarius. hoc ip̃o ꝙ a lepra curat dat ei
potentiã gñandi filiũ ſanũ. ergo pari rõne ſi
originale morbus ẽ hereditarius. uidetur ꝙ
nõ deleatur quin auferatur illa corruptio per
quã originale in alteꝝ trãſfunditur. ¶ Sꝫ ↄ̃
Baptizatus etiã poſt baptiſmũ ſentit motꝰ
ↄcupiẽ. ſꝫ ↄcupia ortũ hꝫ ex carnis feditate.
⁊ illa ẽ cã originalis pcc̃i in ꝓlem. ergo ba-
ptiſmus nõ curat morbuꝫ originalis peccati
q̃ꝫtũ ad radicẽ. ¶ Iteꝫ cauſa originalis pcc̃i
reſidet penes carnẽ. ſꝫ grã ſpũs ſcĩ reſpicit
ꝓprie ipſam mentẽ. ergo ſi cauſa originalis
peccati nõ opponitur grẽ uidetur ꝙ ꝑ grãm
baptiſmalẽ nõ habeat remoueri. ¶ Item ſi
baptiſmus curaret originale nõ tñ inquãtũ
eſt morbus ꝑſonalis ſꝫ etiã inquantũ ẽ mor
bus naturalis. ergo parẽte baptizato ñ opor
teret ꝓlẽ baptizari. ſi ergo unũquẽqꝫ in pro
pria ꝑſona neceſſe baptizari. uidetur ꝙ ĩ ba
ptiſmate nõ fiat deletio originalis q̃ꝫtum ad
cãm ⁊ radicẽ morbi. ¶ Itẽ ꝓpter peccatuꝫ
originale hẽmus ignorantiã in mente ⁊ ↄcu
piſcentiã in carne. ſed baptiſmꝰ nõ tollit ho
mini ignorantiã q̃ ſe tenet ex pte mẽtis. er-
go multo minus nec illã corruptõem q̃ ſe te
net ex pte carnis. ſꝫ illa ẽ cã originalis. ergo
⁊c̃. ¶ R̷. dõ ꝙ duplr̃ ẽ loqui de cã originalis
aut ꝯ ↄſiderationẽ unius hoĩs in ſe. aut ꝑ cõ-
parationẽ ipſius ad alteꝝ ex ipſo ꝓpagãdũ
Si primo mõ loquamur ſic ſemꝑ cũ deletur
originale pccm̃ deletur etiã cauſa originalis
peccati quantũ ad hoc ut nõ poſſit deinceps

d

peccatū originale cauſari in aīa baptiʒati. re
mittitur.n. quodāmō feditas carnis. ꝛ ꝑ ꝯñs
iprobitas ſue tyrānidis rōe c⁹ hēbat ſpūʒ in
ſuituté peccati redigere qḋ quidē nō pōt fa
cere poſt baptiſmū ꝑpter auxiliū grē qḋ ibi
datur ſpūi ꝑ qḋ ꝑſidet carni. ꝛ ita effect⁹ illi⁹
grē quodāmō redūdat i carnē. Si aūt loqua
mur de grā originalis reſpectu alteri⁹ ꝑpa-
gādi. ſic ꝑ baptiſmū nō deletur q̄ſtū ad cām
ſiue radicē. et rō huius potiſſima ut credo ē
q꞉ corruptio que ē cā originalis peccati ꝑpa
gādi ē corruptio nature ſiue ꝯſiſtens penes
ui gñatiuā q̄ hʒ radicari i carne. vñ originale
ꝑut ē uitiū pſone reſpicit uolūtatē. ꝑut aūt
uitiū nature reſpicit gñatiuā ꝟtutē ꝛ carneʒ.
grā aūt ſacr̄alis ꝑprie reſpicit corruptionē ꝑ
ſone. ꝯ ꝟo corruptōeʒ nature nō hʒ ordina
rī directe. et hinc ē ꝙ cū infunditur grā ba-
ptiſmalis deletur originalis culpa ꝭ ꝙ erat
peccatū ipſi⁹ aīe. remanet tñ aliqͣs langor in
carne qui ē cā originalis in ꝑle. ¶ Si aūt q̄rat
quare remediū grē ſacr̄alis ordinat̄ directe
ꝯ originale ut corrūpit pſonā ꝛ nō ut corrū-
pit naturā: ḋ ꝙ ſūmus medicus hoc inſti-
tuit rōe ꝯgrua exigēte. tū ex pte medici. tuʒ
ex pte egroti. tū ex pte medicamēti. Ex pte
inq̄ʒ medici. q꞉ ſic dñs debuit nos curare ut
ſalutē nr̄aʒ un⁹ q̄ſʒ ab ipo imediate recogno
ſceret. ꝛ iō unūquēq̄ʒ uoluit curari i ſuo bapti
ſmate ꝛ in ſe. ꝛ ꝑpt̄ea baptiſm⁹ delet origi-
nale in hoīe ꝭ ꝙ ē indiuiduū nō ꝭ ꝙ ē alteri⁹
principiū. ut ex hoc unuſquiſq̄ʒ reddat obſe
quiū deo debitū. ꝛ magis recognoſcat ſalua
tōis ſue bñficiū. Ex pte etiā egroti ꝯgruen
tia erat. deus.n. neīem uult ſaluare niſi ſalua
arbitrij ſui libertate. ꝛ iō talē efficaciā medi
cine dedit ut ſalua eēt libertas ꝛ meritū libe
ri ar. ideo etiā ut fides hēat locū occultat dñs
ſacr̄i ſui effectū. et iō nō curatur nature mor
bus. Ex pte etiā medicamēti rō ē. q꞉ ꝟtus
regñatiua in ſacr̄o ē ipſa fides. vnde a ſacr̄o
paſſionis dñr ſacr̄a hr̄e efficaciam. qm̄ ergo
hec ꝟt⁹ regñatiua principalr̄ reſpic̄ uolūtatē
ꝛ mētē. ꝟt⁹ aūt gñatiua ꝯūſionē carnis a car
ne. hinc ē ꝙ baptiſm⁹ ſanat ſiue curat origia
le ꝭ ꝙ ē morb⁹ pſone dū i ea dat̄ grā ꝑ quā
rectificatur pſonalis uolūtas. remanēte nihi
lominus corruptōe in carne ꝛ i gñatiua q̄ cā
ē trāſfundēdi originalē culpā. Et ſic pʒ ꝙ ꝑ
baptiſmū deletur originale peccatū q̄ſtū ad
culpā. nō tñ remouetur cā trāſfundēdi ori-
nale in pſonā alterā. ſicut rōes oñdunt q̄ ad
ſecūdā ptē inducūtur. ꝛ iō ꝯcedēde ſunt. ¶
Ad illud ergo qḋ primo obr̄ de Dam. ꝙ ca
ro ꝛ ſpūs purgatur i baptiſmo. ḋ ꝙ dam.
intelligit carnē purgari q꞉ feditas carnis ali-
quo mō remittitur. nō q꞉ oīo tollatur. et illā
remiſſionē ſiue diminutōeʒ feditatis purga
tōeʒ uocat ꝑpter hoc ꝙ nō ē amplius cā cul
pe i eo i quo ē. nō tñ ꝑ baptiſmū oīo feditas
deletur cū nō tm̄ pruritus coitus ſit in paga
nis ueꝝ etiā in xp̄ianis. ꝓbabile tñ eſt ꝙ ali
quo mō illa feditas ꝑ baptiſmū remittatur.
vulgo.n. dr̄ ꝙ puuli baptiʒati nō ita fetēt ſi
cut alij non baptiʒati. ¶ Ad illud qḋ obr̄ ꝙ
xp̄us magis fuit ſufficiens ad ſatiſfaciendū
q̄ʒ adā ad corrūpēdū. ḋ ꝙ ueꝝ ē. uerūtñ q꞉
nō dedit oēm ꝟtutē ſacr̄o quā dare poterat
ſʒ quā dare ꝯgruebat. ideo ꝯſi ſufficiētior eēt
nō tñ dedit oēʒ ꝟtutē ſacr̄o curādi corrupti-
onē ſʒ ſolū corruptōꝫ pſone. ſic.n. ꝯgruebat
ut prius oñſū ē. ¶ Ad illud qḋ obr̄ ꝙ nō re
mouetur effectus remanēte cā. ḋ ꝙ ueꝝ eſt
de cā efficiēte ꝛ ꝯſeruāte. nō de efficiēte tm̄
veꝝ ē etiā de exñtia cauſe i diſpōne inq̄ſtū
ꝑducit effectū. neutro iſtoꝝ modoꝝ remanʒ
cā originalis ſiue q꞉ feditas ipa nō ē cā ꝯſer
uatiua originalis cū origiale ſit in aīa ſepata
ſiue q꞉ remanet in ea diſpōne ꝛ intētiōe ꝭm
quā aīa ꝯhit originale ex ipa. ¶ Ad illḋ qḋ
obr̄ ꝙ nō ſufficiēter curat morbū q̄ relinquit
radicē. ḋ ꝙ hoc ueꝝ ē qñ radix morbi relin
quitur q̄ pōt cāre uulnus in eo q̄ curatur. nō
ſic aūt relinq̄tur radix originalis peccati que
q̄dē poſſit iterare morbū illū circa illū q̄ ba-
ptiʒat̄. Poſſʒ tñ ꝛ alr̄ dici ꝙ utile ē relinq̄re
radicē alicuius egritudinis. q꞉ vna egritudo
frequēter curat alterā. h⁹ autē corruptio que
remanʒ i carne occaſio ē uitādi multa mala.
ꝛ ꝑ ꝯñs faciēdi multa bona ſicut oſtēditur in
q̄rto in tractatu de effectu baptiſmi. ¶ Ad
illud quod obr̄ ꝙ ſi radix eſt ſancta ꝛ rami.
ḋ ꝙ illud intelligitur per ſe loquendo ut ſi
ſancta ſit radix ꝭm ꝙ radix. baptiſmus aūt
ꝯſi ſanctificet hoīem. nō tñ ſanctificat eum
ꝭm ꝙ eſt principiū alterius. quia remedium
illud curat morbū perſone. non nature ſicut
oſtenſū eſt. ¶ Ad illud quod obr̄ ꝙ curato

leproſo datur ei uirtus generādi ſanū. vō q̄
non eſt ſimile. lepra enim ſic eſt morbus he
reditarius q̄ non eſt alius morbus ut corrū
pit naturā eo q̄ totū hoīem inficit ex parte
carnis nō ſolū quantū ad nutritiuā ſʒ etiā ad
ḡnatiuā. et ideo leproſus generat leproſum
q2 ita corrupt⁹ eſt in eo humor generatiuus
ſicut ⁊ nutritiuus. ⁊ q̄n homo a lepra curat̄
uterq3 humor ſimul in ip̄o ſanatur. ſʒ in ori
ginali pccō ē corruptio perſone ⁊ nature. ita
q̄ iſte corruptiones ſunt diuerſe. corruptio
.n. pſone reſpicit liberā uolūtatē. corruptio
vō nature ħ q̄ ab illa cātur reſpicit ḡnatiuā
v̄tutē. eſt. n. natura uis inſita reb⁹ ex ſilibus
ſimilia pcreās. et ideo q̄ʒuis una iſtaꝝ corru
ptionū p baptiſmū curetur nō opꝫ q̄ alia cu
retur. et hinc eſt q̄ mūdificat⁹ p baptiſmum
generat imūdū. qualitas. n. plis genite plus
ꝯformatur diſpōni v̄tutis ḡnatiue q̄ʒ diſpōi
uolūtatis libere. et idē explicat aug. q̄ ſicut
circūciſus generat p̄puciatū. ⁊ ex grano mū
do generatur granū cū paleis. et hoc q2 oīa
iſta erāt in ui ppagatiua ⁊ rōe ſeiali ſm quā
hoc ppagatur. ſimilr̄ intelligēdū ē in oībus
q̄ q2 corruptio remanet in ui generatiua. lʒ
uolūtas curetur p grāʒ generat hō ħ illud in
quo aſſimilatur ade. nō ħ q̄ aſſimilatur xp̄o
et ideo pducit filiū ſimilē ade preuaricatori
magis q̄ʒ ſuo redemptori.

CONſequenter q̄ritur de ſecūdo pri
cipali. ſ. de morbo ꝯcupie. et circa
hoc q̄runtur duo ¶ Primo in quo
ſit ꝯcupia tanq̄ʒ in ſubiecto. ¶ Secūdo q̄rit̄
a quo ſit tanq̄ʒ a principio effectiuo.

CIrca primū ſic pceditur ⁊ q̄ritur in
quo ſit ꝯcupia tanq̄ʒ in ſubiecto. ſ.
vtruʒ in anima uel in carne. ¶ Et q̄
i carne uidetur. Ad ro. vij. dicit apl̄s. Uideo
aliā legē i m̄bris meis repu. le. mē. m. Glo.
Uideo aliā legē. i. fomitē peccati q̄ regnat i
membris meis. ut in oculo ad ꝯcupiſcēdū. in
manu ad opādū. ergo ꝯcupiſcētia ē in oculo.
¶ Iteʒ Hugo de ſancto vic. Uitiū originis
hūane duplici corruptōe inficit naturā. igno
rantia mentē. ⁊ ꝯcupiſcentia carneʒ. Si ergo
ignorantia eſt in mente tanq̄ʒ in ſubiecto. ui
detur q̄ ꝯcupiſcentia ſit in carne tanq̄ʒ i ſub
iecto. ¶ Item ſicut ſe habet lex mentis ad
mentē ita ſe habet lex carnis ad carneʒ. ſed
lex mentis eſt in mente tanq̄ʒ in ſubiecto. er
go pari rōe ⁊ lex carnis eſt in carne tanq̄ʒ in
ſubiecto. ſed lex carnis eſt ꝯcupiſcētia ſicut
ſepe dicitur Ro. vij. ergo ꝛc. ¶ Itē ꝯcupi
ſcentia carnis non eſt in aīa niſi q̄ʒdiu anima
eſt unita carni. ſi ergo p̄prietas ſaluari hēt
in proprio ſubiecto. uidetur q̄ ꝯcupiſcentia
ipſa non ſit in anima que ſeparabilis ē a car
ne imo in carne ipſa. ¶ Item cuius eſt actio
eius eſt ⁊ habitus. ſed carnis eſt ꝯcupiſcere.
ſicut dicitur Gal. v. Caro ꝯcupiſcit aduer
ſus ſpūm. ergo ꝯcupiſcentia eſt a carne.
¶ Sed ꝯtra. Aug. de uerbis apoſtoli. Uitiū
ꝯcupiſcētie eſt quod anima pertrahit ex car
ne. ſed illud quod anima pertrahit proprie ē
in anima. ergo ꝯcupiſcentie uitiuʒ eſt in ipa
ſicut in ſubiecto ¶ Item Aug. in li. lxxxiij.
queſtionū. Concupiſcentia eſt turpis affectio
qua anima inferiora ſectatur que magis pro
prie cupiditas dicitur. ſed affectio habʒ eſſe
in anima tanq̄ʒ in ſubiecto. ergo ꝛc. ¶ Item
ſolius illius eſt ꝯcupiſcere cuius ē cognoſce
re. in illo ſolo eſt ꝯcupiſcentia in quo eſt co
gnitio. ſed cognitio eſt in anima taq̄ʒ in ſub
iecto. ergo ⁊ ꝯcupiſcētia. ¶ Iteʒ in illo ſolo
eſt ꝯcupiſcentia tanq̄ʒ in ſubiecto in quo pōt
eſſe culpa. ſed tale nō eſt caro ſed aīa. ergo
ꝛc. ¶ Itē anima recedēte a carne non plus
caro q̄ʒ lapis. anima uero preter carnē ꝯcu
piſcere pōt ⁊ deſiderare ſicut ⁊ dolere. ergo
uidetur proprie q̄ ꝯcupia eē hēat in aīa vt i
ſubiecto proprio ¶ R. vō q̄ ꝯcupiſcētia du
pliciter accipitur. Uno modo dicitur ꝯcupi
ſcentia eſſe deſideriū nimis intenſuʒ ⁊ imo
deratū ſiue ſit reſpectu boni interioris. ſiue
exterioris. ſiue inferioris. Et hoc modo acci
pitur ad ro. vij. ubi dicitur i glo. Bona ē lex
que dum ꝯcupiſcentiā prohibet omnia ma
la prohibet. Et ſic concupiſcentia habet eſſe
in vi anime appetitiua. ſiue dicatur uis appe
titiua brutalis. ſiue dicatur uis appetitiua ra
tionalis. Alio modo ſumitur concupiſcentia
pro appetitu delectabilis ſm tactum. Et ſic
accipitur Eccle. ix. Propter ſpeciem mulie
ris multi perierunt. et ex hoc concupiſcentia
quaſi ignis exardeſcit. hec autem concupi
ſcentia dicitur eſſe in carne ⁊ in ſenſualitate
et in rationali parte. ſed in carne ē aliter. in

d

rõnali uero ex pte ẽ formalr̃. in ſenſualitate
uero utroq̃ modo. ſ. cauſaliter ⁊ formaliter
Jdeo dico q̶ in rõali parte ⁊ ſenſualitate eſt
formalr̃. q2 actus qui ẽ ↄcupiſcere ſicut uult
aug. eſt ꝓprie ipſius aïe. ideo v̓o cãlr̃ dr̃ eẽ ĩ
carne. q2 caro infecta iuncta aïe ex ſua ĩfecti
one reddit eã ↄcupiſcentẽ. vnde ſi quis uellʒ
ꝓprie ſubiectũ ↄcupie carnal' aſſignare. nec
tm̃ diceret carnẽ. nec tm̃ diceret aïaʒ ſʒ ipm̃
ↄiũctũ ut ſicut ſentire ẽ actus ↄiũcti. ſic etiã
actus ↄiuncti eſt delectari carnalr̃ ⁊ ↄcupiſce
re. Propter qđ notandũ q̶ caro duplr̃ dr̃ in
ſcriptura. Aliqñ dr̃ caro hõ exterior carnal'
⁊ ſenſualis. ⁊ ſic ↄphendũt carnẽ cũ potentia
aïe ſenſitiua. et hoc mõ ꝓprie ẽ ſubiectũ car
nalis ↄcupie. Alio mõ dr̃ caro ps hoïs ↄſti-
tutiua. et hoc mõ nõ ẽ ↄcedẽdũ q̶ ↄcupia ſit
in carne niſi dicatur in ea eẽ ſicut in cã. Rõ-
nes ergo oñdẽtes q̶ ↄcupia magis ꝓprie ẽ
in aïa q̃ʒ in carne ↄcedẽde ſunt. ¶ Ad illud
aũt qđ obr̃ de v̓bo apl̃i. video aliã legem in
mẽbris meis ⁊c. dĩ q̶ mẽbꝝ nõ tm̃ uocatur
ibi caro exterior ſʒ etiã accipitur ibi ꝑ carne
et v̓tute appetitiua. ¶ Ad illud qđ obr̃ de
Aug. rñderi põt ſimilr̃ q̶ carnem accipit ꝑ
hoïe carnali. vel ſi caro dicatur ipm̃ corpus
tũc intelligit de ꝑdicatõe cãli ut ↄcupia dica-
tur carnẽ inficere. ſ. carnis feditas uel corru-
ptio ex qua ↄcupia ipa oritur. ¶ Jtẽ Ad illđ
qđ obr̃ de lege carnis. dĩ q̶ caro ibi accipit'
ꝑ hoïe carnali ⁊ exteriori. ⁊ ſimilr̃ ĩ ultima
auctoritate qua dicitur. caro cõcupiſcit ad-
uerſus ſpũm. ¶ Ad illud uero quod obr̃ q̶
in aïa ſeparata non eſt ↄcupiſcẽtia carnalis.
dĩ q̶ ex hoc non ſequitur q̶ caro ſit ꝓpriũ
ſubiectũ ↄcupiſcẽtie. ſʒ ex hoc bene ſequitur
q̶ ↄcupiſcẽtia non eſt aïe niſi ut carni vnite
¶ Ad ultimũ iam pʒ rñſio ex his que dicta
ſunt. cũ eniʒ dicitur. caro ↄcupiſcit aduerſus
ſpũʒ. caro ibi ſm̃ q̶ glo. dicitur hõ carnalis
ſiue ſenſualitas carnis.

SEcũdo queritur circa hoc a quo ſit
ipa ↄcupia tanq̃ʒ a principio. et eſt
q̃ſtio utrũ ſit a deo. ¶ Et q̶ nõ uide
tur. Ro. vj. Uetus hõ nr̃ crucifixus ẽ. Glo.
Uetus homo ẽ fomes qui ex nobis ẽ nõ ex
deo. ¶ Jtẽ aug. in li. v. rñſionũ. Credite ma
lũ ex diabolo nõ bonũ ex deo eẽ libidinẽ. ſʒ
libido ⁊ ↄcupia idẽ. ergo ⁊c. ¶ Jtẽ dei filius
aſſumpſit oẽ qđ in natura nr̃a plantauit. ſed
ↄcupiſcentiã nõ aſſumpſit. ergo ↄcupia non
eſt in nobis a deo. ¶ Jteʒ oẽ quod ẽ a deo ẽ
bonũ ⁊ de ſe ad bonum ordinatũ. ſʒ ↄcupia
eſt malũ ⁊ ad malũ ordinata cũ eius uſus. ſ.
actus ↄcupiſcendi ſit malus. ergo uidetur q̶
ↄcupia nõ ſit a deo ¶ Jtẽ fomes inquantuʒ
h'mõi ẽ cã originalis ĩ ꝓle ⁊ ẽ cã neceſſaria ⁊
determinata. q̶ nõ attẽditur ibi libertas uo
lũtatis ſʒ q̶ eſt cã alicuius rei neceſſario et
determinate ordinate ad malũ. ẽ cã mali. Si
ergo fomes eſſet a deo tunc ſeq̃retur q̶ pec
catũ originale eẽt a deo. q̶ ſi hoc eſt falſum
reſtat qđ primũ. ¶ Sʒ ↄ aug. de li. ar. Ois
pena pcci iuſta ẽ ⁊ ſuppliciũ noïatur. ſʒ ↄcu-
piſcẽtia q̃ remanʒ poſt baptiſmũ pena ẽ. er
go iuſta ẽ. ſʒ oẽ qđ iuſtũ eſt a deo ẽ. ergo ⁊c.
¶ Jtẽ ois pena aut eſt acta. aut inflicta. aut
ↄtracta. Sʒ fomes nõ ẽ pena acta. q2 in par
uulis qui nihil boni uel mali egerũt. Nõ ẽ pe
na ↄcta. q2 fuit in adã qui nõ ꝓceſſit ex alio
parente. reſtat q̶ ẽ pena inflicta. ſʒ ois talis
pena ẽ a deo. ergo ⁊c. ¶ Jtẽ ↄcupiſcẽtia di-
cit amoris inteſionẽ. amoris aũt intẽſio dicit
poſitõeʒ. Sʒ oẽ quod dicit aliquã põnẽ ẽ ab
illo a quo ꝓcedit oẽ ens. ergo ⁊c. ¶ Jtẽ eius
ẽ auferre dñium cuius eſt ⁊ dare. ſi ergo de'
dedit dñiũ hoi uel ſpũi rõali ſup uires inferi
ores. uidetur q̶ illius ſolius fuit auferre. ſed
auferre dñiũ nõ ẽ aliud q̃ʒ infligere deordina
tõeʒ ↄcupie in ſenſualitate ob quã caro ↄcu-
piſcit aduerſus ſpũm ⁊ ſpũs aduerſus carnẽ
Si ergo illud dñiuʒ a deo eſt ablatũ. uidetur
q̶ ↄcupiſcẽtie uitiũ ab ipo ſit inflictũ. ¶ Jtẽ
q̶ beſtie homini nõ obtẽperẽt hoc eſt ex di-
uina diſpõne ſm̃ quam ſapiẽter oïa regũtur
ergo pari rõe q̶ uires inferiores nõ obediãt
ſupiori. hoc ẽ ex ultiõe diuia. et q̶ iſtud uerũ
ſit multe auctoritates ſcõꝝ uidẽtur dr̃e que
innũt q̶ rebellio hoï inflicta ẽ. q2 hõ fuit re
bellis dõ. hec aũt rebellio nihil aliud ẽ q̃ʒ ↄcu
piſcẽtie uitiũ. ¶ R̷. dĩ q̶ duplr̃ eſt loqui de
ipſa ↄcupia. aũt ſ̃ q̶ pena. aut ſ̃ id qđ ẽ ↄcu
piſcentia. Si loquamur de ipſa ſm̃ q̶ pena.
ſic dicit ordinem ad penam. et hoc modo hʒ
cauſam ꝓmerentem. ⁊ cauſam ordinantem
Meretur enim homo habere talem rebellio
nem ex ſua culpa ⁊ inobediẽtia. dñs v̓o hoc
malũ ad aliud ꝑexiſtẽs ordĩat ex ſua iuſticia

Alio mō ē loq̄ de ɔcupiſcētia ꝑ id qđ ē. et ſic
ɔcupiſcētia duo dicit. dicit. n. appetitū. dicit
nihilominꝰ in actu appetitꝰ exceſſū. appetitꝰ
inq̄ʒ ille ſubſtratus bonus ē ⁊ a deo ē. exceſ-
ſus aūt ille i appetēdo ⁊ſi uideatur eē poſitio
plus ē priuatio. nec hꝫ cāʒ efficiētē ſʒ deficiē
tē. ⁊ iō q: vs nullius ē cā deficiēs hoc mō nō
ponit eē a deo ſʒ potius a libero ar. ꝑ culpā
ɔficiētē ⁊ diabolo iſtigāte. Ꝙ aūt ɔcupia rōe
exceſſus priuatōeʒ dicat. q̄uis uideatur dr̄e
pōneʒ hoc planū ē. hoc. n. ē ɔcupia reſpectu
uirtutis appetitiue qđ eſt paraliſis reſpectu
motiue. quēadmodū mēbꝝ paraliticū tremu
lat ⁊ mouetur uelociſſime. ⁊ hoc nō uenit ex
uirtutis augmēto. ſʒ potius ex uirtutis detri
mēto. nec ex v̄tutis fortitudine ſʒ potius ex
diſſolutōe. ſic ⁊ in ɔcupia intelligēdū ē ꝙ ap
petitus i amore rei tp̄alis exardeſcit nec pōt
ſeipſʒ ɔtinere. imo in ɔtinuo motu ⁊ ɔcupie
iteratōe ɔſiſtit. hoc inq̄ʒ intelligēdū ē ꝓueni
re ex defectu retinaculi ſicut mouētur fere
ruptis uinculis ⁊ naues deſtrictis gubernacu
lis. Ꝯcedēde ſūt ergo rōes oñdētes ꝙ ɔcu
piſcētia nō ſit a deo. ꝓut ɔcludūt de ɔcupia
ꝑ id qđ ē ¶ Ad illud uero aug. q̄ dicit ꝙ oīs
pena iuſta ē. vđ ꝙ itelligit de pena ſub rōne
pene. ſic. n. iuſta ē rōe iuſte ordiatōis ad p̄ce
dētē culpā. Poſſʒ tñ dici ꝙ itelligit de pena
q̄ pure pena ē. hoc ē q̄ ita pena ē ꝙ nec cul-
pa nec de ſe ordinata ad culpā. ɔcupia uero
aut culpa ē aut ordinata ad culpā. ⁊ iō nō hꝫ
locū hic auctoritas illa. ¶ Ad illud qđ oīs pe
na aut ē acta. aut iflicta. aut ɔcta. vđ ꝙ ɔcu-
piſcētia in adā fuit acta ꝓ eo ꝙ peccādo ſe
ipſʒ priuauit originali iuſticia ⁊ induxit in ſe
ɔcupiaʒ. in nobis uero ē pena ɔcta ꝓ eo ꝙ a
parētibus ɔximus carnē infectā q̄ facit ɔcu-
piſcētiā eſſe in aīa ſibi unita. ¶ Ad illud qđ
obr̄ ꝙ oīs poſitio ē a deo. ⁊ ɔcupia dicit po
ſitōʒ ⁊c. vđ ꝙ ſicut claudicatio ⁊ tremulatio
pōnē dicit q̄ʒdā. q: ponit actū ⁊ v̄tutē ꝓgreſ
ſiuā. dicit etiā nihilominꝰ defectū ⁊ priuati-
onē. claudicatio uero defectū in carne ponit.
tremulatio uero defectū in v̄tute mouēte. ſi
ue ineptitudinē ɔ mobile. ſic ⁊ in ꝓpoſito in
telligēdū ē eē ut prius explanatū ē. ⁊ rōe eiꝰ
quod ē ibi pōnis abſq̄ʒ dubio a đo ē. rōe v̄o
ꝙ ē ibi defectus ⁊ priuatōis nō ē querēda cā
efficiens ſʒ deficiens. ¶ Ad illud qđ obr̄ ꝙ

eius ē auferre dñiū cuiꝰ ē dare. vđ ꝙ ille cui
datū ē dñiū ex mala cuſtodia pōt amittere. ⁊
ſic intelligēdū ē hoīeʒ ꝑdidiſſe dñiū illud qđ
hēbat rō ſup uires inferiores. ⁊ hoc nō q: ei
ſit ablatū uiolēter. ſed q: cū eēt in ſua ꝑtāte
tale dñiū ɔſeruare in ſe ex ꝓpria incuria no
luit ⁊ amiſit. ſicut hō dū peccat a ſemetipſo
fugat gratiā diuinā. deus dr̄ auferre q: iuſto
ſuo iudicio ultra nō apponit dū hō reddit ſe
indignū ad donū dei ꝑcipiēdū. Et ꝑ hoc etiā
poſſʒ rñderi ad ſequēs obiectū de amiſſione
dñij beſtiaꝝ. Poſſʒ tñ ⁊ aliter dici. q: nō eſt
ſimile. q: ꝙ beſtia nō obtēperat hoī hoc nō
ponit culpā nec i beſtia q̄ nō ſubiacet. neq̄ʒ
in hoīe q̄ nō ꝑſidet. ſecus tñ ē in ſenſualita
te ⁊ rōe. cū. n. ſenſualitas tm̄ repugnat mo-
uēdo ⁊ inclinādo ad illicitū. ipa tal' repugnā
tia ē ei culpa. ⁊ ideo ꝓprie nō vʒ dici talis re
bellio eē a deo. nec deū influxiſſe ɔcupiam.
⁊ſi aliq̄ tales auctoritates inueniātur intelli-
gēde ſūt ⁊ exponēde ut loquantur de ɔcupi
ſcētia ꝑ ꝙ ē pena. Et ſic patent obiecta.

Q Onſequēter q̄ritur de tertio. ſ. de
eq̄tate diuie iuſticie ꝑ quā aīaʒ tali
carni infundit ex qua ɔhit reatum
eterne dānatōis. Et circa hoc q̄ritur duo.
¶ Primo q̄ritur utrū vs illā maculā quam
aīa ɔhit de iuſticia debeat ſibi iputare. ¶
Secūdo q̄ritur utrū deceat diuinā iuſticiam
aniam tali carni ſociare.

C Irca primū ſic ꝓcedītur ⁊ q̄rit' utrū
illā maculā quaʒ aīa ɔhit ex carne
debeat vs ſibi iputare ¶ Et ꝙ nō ui
detur. Aug. in li. de duabus aīabus ɔ mani
cheos. Reū teneri quēq̄ʒ q: nō facit qđ face
re nō pōt ſūme iniq̄tatis ⁊ iſanie ē. Si ergo
aīa puuli in ſuo ortu hr̄e nō pōt iuſticiā. uide
tur ꝙ nullo mō ſit ei originalis macula ipu-
tanda. ¶ Itē ſicut gloria reſpicit meritū ſic
etiā pena reſpicit demeritū. ſʒ meritū ꝓprie
ɔſiſtit ɔ actū. ergo ⁊ demeritū. ergo nihil im
putādū ē alicui ꝓ demerito qđ nō ſit ex actu
proprio ¶ Itē i eo quod ieſt alicui naturalr̄
nō ē laudādus q̄s nec uitupādꝰ. ergo macula
illa quā ɔhit nō vʒ ſibi iputari ad penā. ¶
Itē pronior ē vs ad miſerendū q̄ʒ ſit hō. ſʒ hō
alium haber excuſatum ex impoſſibilitate.
nec punit eū q̄ nō ē rōnis capax. ſi ergo ta-
lis conditio reperitur in paruulo. videtur ꝙ

nihil qd̓ ſit in ipſo debeat ei imputari a dn̄o
¶ Sʒ ɔ̄. Actuale peccatū reddit hoīeʒ indi
gnū ꝓpter hoc ꝙ ē ibi priuatio alicuiꝰ boni
quod ōberet ieſſe vtpote originalis iuſticie
ergo originale peccm̄ facit eū in quo ē dignū
eē pena. ſʒ oē tale ē a iuſto iudice īputandū.
ergo ꝛc. ¶ Itē originale ſicut prius dictū ē
malū culpe ē. ſʒ culpa deordinat uniuerſū ni
ſi ſubſequatur pena ī qua ordinetur ſ̄ ꝙ uł't
aug. ergo ſi diuina iuſticia non ōʒ dimittere
aliquid inordinatū in uniuerſo ōʒ punire ori
ginale peccatū in quocūqꝫ repiatur ſiue ī par
uulo. ſiue in adulto. ¶ Itē iuſtū ē ꝙ ōs ab oī
aīa honorē exigat ſibi debitū. cū ergo pul
chritudo imaginis in creatura rōali ſpectet
ad honorē dei. ōs a quacūqꝫ creatura rōnali
exigit illā pulchritudinē. ſed qui iuſte exigit
aliquid ab aliquo ſi caret illo recte īputat ei
ad penā. ſi ergo quicūqꝫ hʒ originale peccm̄
caret illa pulchritudine quā aīa deberet hr̄e
ergo oī tali ōʒ īputari ad penā a ſūma iuſti
cia. ¶ Itē ſicut ſecūdus adā fuit exēplū obe
diēdi ſic primꝰ adā fuit exēplū ꝑuaricandi. ſic
apo. inuit. ergo ſicut habens imaginē ſecūdi
adā ē dignus gloria. ſic hn̄s imaginē primi ē
dignus pena. ſʒ oīs qui regn̄atur ī baptiſmo
xp̄i hoc ipō ꝙ hʒ imaginē xp̄i. ſ. grām ba
ptiſmalē reputatur a deo dignus gloria eter
na. q̄uis nihil boni uel mali fecerit. ergo per
oppoſitū oīs qui gn̄atur ab adā cū hoc ipſo
generat imaginē eius ōʒ a diuina iuſticia re
putari indignꝰ gloria ꝛ reus pena. ¶ Rn̄dēō
ꝙ abſqꝫ dubio ōs īputat originale peccatuʒ
ipīs puulis in demeritū. qꝛ in reatū pene ſal
tem pene dānī. hoc aūt exigit diuine potētie
altitudo ꝛ ſapīe pulchritudo. ꝛ iuſticie rectitu
do. Altitudo diuine potentie hoc exigit ob
quā ōs ſemp ōʒ q̄rere ſuā gl̄iaʒ ꝛ honorē. ꝛ
ideo ſi aīa rōalis n̄ reddit honorē deo cū ī ſe
n̄ hēat decus imagīs diuīe ꝑ qd̓ ōs honorari
hʒ. neceſſe ē ꝙ ōs dedecus culpe recōpēſet
ī decorē iuſticie. Pulchritudo etiā ſapīe hoc
requirit. qꝛ n̄ patit̄ aliq̄d turpe uel īordinatū
repiri ītra uniuerſū. ꝛ qm̄ oē peccatū ſiue ſit
actuale ſiue ɔ̄tctū ē priuatio modi. ſpēi. ꝛ or
dinis. neceſſe ē ꝙ inordinatōeʒ nature recō
pēſet ōs per ordinē pene. ut ſic pulchritudo
uniuerſi ex nulla pte remaneat deturpata.
Rectitudo etiā diuine iuſticie hoc req̄rit. qꝛ

ōs id a creatura exigit qd̓ ei dedit. qm̄ ergo
ōs hūanā naturā in primo hoīe iuſtā fecerat
volūtatis iuſticiā nō ſolū in primo parēte ſʒ
in oībꝰ poſteris in quibꝰ natura illa repitur ōʒ
exigere. In quocūqꝫ ergo ē illius iuſticie ca
rētia merito ſibi īputatur a diuina iuſticia. ꝛ
hoc ē qd̓ dicit Anſel. in li. de ɔceptu ṽgi. c.
xxviij. Dicēdū ē ꝙ alr̄ ōs erga infantes de
beat agere. ꝛ alr̄ hō. nā hō non ōʒ exigere a
natura qd̓ ſibi nō dedit ꝛ qd̓ ſibi nō debetur
nec iuſte redarguit hō hoīem cū culpa naſci
ſine qua ipē nō extitit. ꝛ de qua nō niſi per
aliū ſanatur. Deꝰ vero recte exigit a natura
qd̓ ipē dedit ꝛ qd̓ ſibi iuſte debetur. Sic er
go pʒ ꝙ decet deū īputare culpā aīe quaʒ ɔ̄
xit ex carne. Hoc. n. exigit tā pōtētia q̄ʒ ſa
piētia q̄ʒ etiā iuſticia. Ideo ɔcedēde ſūt rōes
que hoc oñdūt. ¶ Ad illud ergo qd̓ primo
obr̄ de uerbis aug. in li. de duabꝰ aiabꝰ. ōō ꝙ
rō iſta duplr̄ deficit. Primo quidē qꝛ ex ma
lo intellectu actualis ꝓcedit. Aug. n. loquitur
de īpoſſibilitate q̄ ieſt ſimplr̄ hoī ex natura.
n̄ de ea ī quā hō intruſus ē ꝑ uolūtatē ꝛ c̄ṗā
ſicut s. vi. xxviij. poſitū fuit exēplū de eūte
ad nūdinas. hec aūt īpoſſibilitas ꝑuādi recti
tudinē iuſticie nō fuit in ſita hoī ex ɔditōe na
ture ſed potiꝰ intruſa fuit ex uolūtaria tranſ
greſſiōe ade. Secūdo etiā deficit ex aſſūptio
ne ꝑ eo ꝙ ōs nō īputat ɔuulo peccm̄ origina
le ex hoc ꝙ nō facit qd̓ facere nō pōt. ſʒ ex
hoc ꝙ nō hʒ qd̓ ōʒ hr̄e. ꝛ hoc bn̄ īputat̄ hoī
ſ̄ illud Luce. Hoī hn̄ti dabitur ꝛ abūdabit. n̄
hn̄ti uero ꝛc. Et apo. dicit ꝙ ignorās igno
rabitur. Et eiectꝰ fuit Math. xij. hō a nu
ptijs nō ſolū ꝓpter enormitatē actualis ꝑua
ricatōis ſʒ ꝓpt̄ carētiā ueſtis nuptialis q̄ q̄a
caret hō in originali ɔceptꝰ niſi ueſtiatur in
baptiſmate nō ꝑmittitur aulam ſuperni re
gis intrare exigēte hoc illiꝰ ſupne aule digni
tate. ¶ Ad illud uero qd̓ obr̄ ꝙ demerituʒ
reſpicit actū. ōō ꝙ ſicut puuli hn̄tes grāʒ di
gni ſūt uita eterna ꝑ eo ꝙ illā grāʒ ꝑ ſacra
mēta xp̄i qui eis uitā eternā ſua grā ꝛ paſſi
one ꝓmiſit ita ꝙ alia ē grā in paruulis q̄ʒ in
xp̄o. ſic ꝛ in ꝓpoſito intelligendū ꝙ maculā
peccati contrahit aīa ex ſua generatione in
ipſa propagatione. et hoc ab ipſo adam qui
ex actu ſuo naturam humanam fedauit. et
ideo in ipſo dicimur peccaſſe ꝛ demeruiſſe.

ꝛ per inobedientiā peccatores ɔſtituti eſſe.
alia tamen eſt in nobis culpa q̄ꝫ fuerit in ipſo
hꝫ tñ hec rõeꝫ demeriti ab illa ex q̄ ꝓceſſit.
ꝛ hoc ē qḋ dic Anſel. de ɔceptu v̇gi. c. xxviij
Originale peccatū aliud itelligere i paruul'
nequeo. niſi ipāꝫ fcām p iobediētiā ade iuſti
cie debite nuditatē p quā oēs ſum⁹ filij ire.
qm̄ ꝛ naturā accuſat ſpōtanea quā fecit iuſti
cie defectio. nec pſonas excuſat ipotētia re-
cupandi quāꝫ comitatur btitudinis nuditas.
ut ſicut ſūt ſine oī iuſticie rectitudīne ita ſint
abſqꝫ oī btitudine ¶ Ad illud qḋ obī̄ ꝙ ñ ē
aliquis laudandus uel uituperādus ꝑ eo qḋ
naturalr̄ ineſt. dḋ ꝙ ſi intelligatur de natura
inſtituta nec ē laudādus nec uitupandus nec
apud deum nec apud hoīes. qꝛ ipe ḋs natu-
rā īſtituit nec ḋꝫ clpare qḋ fecit. Si v̇o itelli
gatur de eo qḋ naturalr̄ ieſt ꝑ ſtatuꝫ nature
lapſe. ſic dico ꝙ ñ ē hō apḋ hoīes uitupād⁹
ſicut dicit Anſel. ꝛ habitū ē in rñſiōe. qꝛ ho
mines q̄ꝫtū ad talia pares ſūt. nec ḋꝫ hō qḋ
nō dedit ab hoīe exigere. apud v̇o deū q̄ alr̄
naturā inſtituit uitupandus ē. qꝛ in ſe nō hēt
qḋ de' iuſte ab ipo exigit. Illud ergo uerbuꝫ
phī qḋ dicit ꝙ ꝑ naturalibus nec laudamur
nec uitupamur. aut ē intelligēdū de naturali
bus quantū ad nature inſtitutōꝫ. aut ſi intel
ligatur de alijs hoc intelligit' quātū ad indi-
ciū hūanū. nunq̄ꝫ q̄ꝫtū ad iudiciū diuinū. ¶
Ad illud qḋ ultimo obī̄ ꝙ ꝓnior ē deus ad
miſerendū q̄ꝫ hō. dḋ ꝙ uez ē ꝑ eo ꝙ plenāꝫ
miſicordiā pſtat ei cui ſibi placuerit miſeri.
nihilomin⁹ tñ diſtrictiſſime iudicat. ſicut ex il
lo uerbo ɔlligitur in Math. xij. De oī v̇bo
ocioſo reddēt homines rationem in die iudi
cij. vnde multa ſunt peccata que apud hoīes
tollerātur ꝛ nō puniūtur utpote ſunt ſpūalia
ꝛ interiora. de quibus oportebit in die iudi
cij nos reddere rōeꝫ. miſicordia. n. utā iuſti-
cie non precludit.

SEcūdo queritur utꝝ deceat diuinā
iuſticiā aīāꝫ tali carni infūdere. ¶ Et
ꝙ nō uidetur. Nō ē v̇e inocēs qui
pōt aliū releuare a culpa ꝛ nō releuat. ergo
multo forti⁹ nō erit v̇e inocēs q̄ pōt aliū p
ſuare a culpa ꝛ nō pſuaret. ſꝫ creator poſſꝫ
aīāꝫ quā creat a culpa reſuare ſi eā tali corpi
nō infūderet. ergo uidetur ꝙ aīāꝫ infundēdo
tali corpi faciat min⁹ iuſte. ¶ Itē idē ē facere
aliq̄d i ſe. ꝛ facere aliq̄d quo fcō neceſſe illō
fieri. vn̄ idē ē hoīeꝫ interficere ꝛ facere quo
fcō hō neceſſario moriat'. ꝛ q̄ apit feneſtram
dr̄ domū illuiare ꝑ eo ꝙ facit aliq̄d quo fcō
dom⁹ illuiat'. ſꝫ aīāꝫ infuſā maculate carni ne
ceſſe ē effici peccatricē. ergo idē ē aīāꝫ pecca
tricē facere ꝛ aīāꝫ tali carni ifundere. ſꝫ nullo
mō decet diuinā iuſticiā aīāꝫ peccatricē face
re. ergo nullo mō decet eā infūdere. ¶ Iteꝫ
min⁹ malū ē affligi quacūqꝫ pena tpali q̄ꝫ ma
culari culpa mortali. ſꝫ nullo mō decet diuinā
iuſticiā in ſue creatōis primordio an̄q̄ꝫ unire
tur corpori i penā demergere infernalē. imo
diceretur ipi aīe facere iīuriā quā inocētē hu
miliaret in pena. ergo multo forti⁹ indecens
ē diuine iuſticie. ꝛ iniuria uidetur fieri ipi aīe
ſi ɔiūgitur carni maculate ex qua ɔ̄hit macu
lā originalis. ¶ Itē et ſi caro poſteroꝝ ali-
quo mō fuerit in adā. aīe tñ nūq̄ꝫ ſūt ex aīa
ade ꝓpagate ſꝫ imediate a deo ꝓducte ſūt.
ergo uidetur ꝙ adā nihil eis meruit nec de-
meruit. ergo ſicut nō decuiſſꝫ diuinā iuſticiā
aīāꝫ ade ifundere corpi maculato i primaria
reꝝ ɔditōe ſic nec nūc uidet' ꝙ ḋbeat tali car
ni ſociare ¶ Itē nō ē v̇a iuſticia niſi ubi ɔiū
cta ē miſicordia. nā uniuerſe uie dñi miſicor
dia ꝛ ueritas. ſꝫ cū ḋs animāꝫ carni maculate
quā ſcit de corpe exire an̄q̄ꝫ baptizetur uel
poſſit ɔuerti ad deū huic nullā facit miſicor
diā. ergo uidetur ꝙ in tali operatione non
ɔmendetur diuina iuſticia que derelinq̄t mi
ſicordiā. ¶ Itē ſi aliqua aīa hrēt uſū uolun
tatis ꝛ recuſaret illi corpi uniri ñ eēt iuſtū ꝙ
deus ipſa recuſante illā in illo corpore incar
naret. ergo ſi aīe ɔditio nō ḋꝫ deteriorari.
qꝛ cū creatur caret uſu libertatis arbitrij. ui-
detur ꝙ nullo mō ſalua rectitudīe iuſticie ſo
ciari deberet carni maculate. ¶ Sꝫ ɔ̄. Iuſtū
ē ut ɔditor nature ſatiſfaciat appetitui natu
rali quē nature inſuit. ſꝫ corp⁹ ab adā ꝓpa-
gatū appetit uniri aīe rōali. ergo ſi nihil pōt
ſatiſfacere illi appetitui niſi ſol⁹ ḋs. uidetur
ꝙ ad diuinā iuſticiā ptineat illi corpi aīāꝫ in
fundere. ¶ Itē iuſtū ē ꝙ gubernator ɔſuet
res eo mō quo nate ſunt ɔſuari. ſꝫ ſpēs hu-
mana nata eſt ɔſeruari ſicut ꝛ ſpēs aliorum
aīaliū ꝓpagatiōe hoīs ab hoīe. ergo i m ꝙ
corpora ꝓcreātur iuſtū ē deū aīas ill' infūde
re. ergo qliacūqꝫ ſint corpa ab adā ꝓpagata

aie debent illis corpib⁹ ſociari. ¶ Jtē iuſtū ē
adiutorē omniū in eo qȯ pcipit alcī auxiliuȝ
ſuū ipēdere. ſȝ ds pcipit hoi filios procreare
⁊ hō nō pōt ſine diuino adiutorio pficiēte et
ꝯplente ꝙ ñ inchoat dādo formā ꝯpletiuaȝ.
ergo quotiēſcūqȝ ⁊ qōcūqȝ hō gñat ſi nō eſt
defectus ex pte ppantis corpa. uidetur ꝙ iu
ſtū ⁊ equū ſit deū auxiliari infūdēdo aias.
¶ Jtē iuſtū ē ⁊ equū retributorē ꝑ enormi
crimine totā poſteritatē in ſuitutē redigere.
ſicut legib⁹ hūanis uidem⁹ ꝑ crimīe leſe ma
ieſtatis totā poſteritatē exheredari. Si ergo
adā pr̄ oiuȝ hoiuȝ inexcuſabilr̄ ⁊ ꝯ excellen-
tiſſimū deū peccauit. uidetur ꝙ iuſtū ſit oēs
poſteros eius in miſeriā ⁊ ſuitutē redigi. ⁊ ſi
hoc iuſtū ē aias eoꝝ corporib⁹ infectis ⁊ pena
libus copulari. ¶ Ad pdcoꝝ intelligentiā ē
notādū ꝙ iuſticia duplr̄ pōt accipi. Uno mō
dr̄ iuſticia illi⁹ diuīe bonitatis ꝯdecētia. Alio
mō dr̄ iuſticia put ꝯſiderat meritoꝝ exigētiā
Si dicatur iuſticia diuine bonitatis ꝯdecētia
hoc mō decet diuinā iuſticiā aiaȝ rōalē infun
dere carni ex adā ppagate. tū ex hoc ꝙ eſt
reꝝ ꝯditor. tū ex hoc ꝙ eſt ꝯſuator. tum ex
hoc ꝙ ē puiſor ſiue admiſtrator. Cōditoreȝ
nr̄m decet appetitui nr̄o ſatiſfacere. ⁊ iō cuȝ
natura in adā uiciata corpus format hn̄s ap-
petitū ad aiaȝ rōalē. ad diuine bonitatis ꝯde
cētiā ſpectat illū appetitū ſupplere ⁊ pficere
Cōſuatorē etiā ſic decet rē ꝯſuare ſm ꝙ na
ta ē ꝯſuari. ſi ergo ſpēs hūana q̄ i adā icho-
ata eſt nata ē ꝯſuari ppagatōe hois ex hoīe
cū hēat hō corp⁹ aiale nec poſſit in ſolis cor
porib⁹ ꝯſuari abſqȝ aiab⁹. ad diuine bonita
tis ꝯdecētiā ſpectat inquantū de⁹ eſt nature
ꝯſuator aias corporib⁹ infundere nature le-
ge ppagatis. Gubernatorē etiam decet ſic
admiſtrare ħ ꝙ inſtituit ⁊ nature ſue indidit
ṽtutē ⁊ potētiā ad mouēdū ⁊ operādū. ppt
qȯ dicit aug. in. vij. de ci. dei. Sic res quas
ꝯdidit admiſtrat ut eas agere pprios mot⁹
ſinat. Qm̄ ergo ds ſic inſtituit hūanā natu-
rā ut adā pparet corpa ⁊ ipe illis corpib⁹ ani
mas infūderet. et iteꝝ ipȝ adā iſtituit i ſtatu
mutabilitatis in quo. ſ. poſſȝ effici mortalis.
Ex his duob⁹ neceſſario colligit̄ ꝙ ad diuine
bonitatis ꝯdecētiā ſpectat inquātū ē reꝝ ad-
miſtrator ꝙ aias talib⁹ corpib⁹ infundat. Si
. n. in primaria ꝯditōe ſic inſtituit ⁊ ſic decre
uit ut i corpib⁹ ppagatis ab adā aias rōales
īfunderet et iteꝝ ſic oȝ miniſtrare res ut eas
agere pprios motus ſinat ut ſalua ſit lex iſti
tutōis ⁊ lex admiſtratōis. qualiacūqȝ adā coꝛ
pora ſibi ppaget. dū tn̄ ſint diſpoſita ad ani
mā rōalē. decet deū aias his infundere. nec
ex hoc culpatur ds in aliquo. et ē exēplū ſa-
tis manifeſtū ſi pmitterē alicui quotcūqȝ do
lia faceret de arbore aliqua iplere ea uino. et
radix illi⁹ arboris ſic inficeretur ut oia dolia
ex illa arbore facta uinū inficerēt qȯ illis in-
funderetur nō eēt culpa mei infūdens uinuȝ
in talia dolia. qꝛ ego facio qȯ debeo ⁊ pro-
miſi. ſȝ ei⁹ culpa ē q̄ radicē arboris infecit et
inepta dolia pparauit. Et ſic pȝ ꝙ ħ ꝙ iuſti
cia dr̄ diuine bonitatis ꝯdecētia hoc exigit. ſ.
ut aie talibus corpib⁹ infundātur. ¶ Si ṽo
iuſticia ſm ꝙ reſpicit meritoꝝ exigētiā. ſic
nulla ē q̄ſtio ṽtrū ds aiaȝ tali corpi infundit
iuſte uel iniuſte. Juſticia. n. hec nō reſpicit re
rū ꝯditōes ſȝ reſpicit retributionū diſtributi
onē. aliud aūt ē aiaȝ creare ⁊ infūdere. aliud
pro meritis ſibi retribuere. Cū. n. eam creat
nō ꝯſiderat quid aia meruerit ſȝ ꝙ aia ap-
petitu naturali uniri appetit. Poſſet tn̄ dici
ꝙ ſi nō ſit iuſticiā aſſignare iſto mō ħ ꝙ ha
betur reſpect⁹ ad ipaȝ aiaȝ in ſe. ꝯtigit tn̄ re
perire in ꝯpatōe ad demeritū ade. et hoc eſt
qȯ dicit Anſel. i li. de ꝯceptu ṽgi. c. xxviij.
Si uir ⁊ uxor ad magnā quādā dignitatē ⁊
poſſeſſionē nullo ſuo merito ſȝ ſola gr̄a p-
uecti ſūt ſi crimē graue iexcuſabilr̄ ꝯmittāt
⁊ pro eo iuſte retinētur ⁊ i ſuitutē redigūtur
quis dicet filios quos poſt dānatōeȝ genue-
rint eidē nō ſubiacere ſuituti. ſȝ poti⁹ ad bo
na q̄ parētes amiſūt iuſte gratis debere reſti
tui. Tales ſūt primi pentes ⁊ eoꝝ filij. quos
iuſte pro culpa ſua a btitudine in miſiā deie
cti in eodē generāt exilio de quib⁹ tāto diſtri
cti⁹ oȝ eē iudiciū quāto del. ctū eoꝝ pōt pbari
iprobabili⁹. Sic ergo pȝ quō decet diuinā iu
ſticiā infūderere aias corpib⁹ propagatis ab
adā. ⁊ ꝯcedēde ſunt rōnes q̄ hoc oſtēdūt. ¶
Ad illud ergo qȯ primo obr̄ in ꝯriū ꝙ nō ē
ṽe inocēs qui pōt alium releuare a culpa ⁊c.
dō ꝙ ueꝝ ē de eo inocēte qui nec ſcit uel nō
pōt bona ex malis elicere. vel cuius etiam
non poteſt naturalr̄ naturam regere. ⁊ ideo
locum in propoſito non habet. naȝ ds mala

ꝑmittit. nõ ſolũmõ origĩale uex etiã actuale
tũ qꝛ ſic res quas ꝯdidit ãminiſtrat ut eas
agere ꝓprios mot⁹ ſinat. tũ etiã qꝛ nouit de
malis bona elicere ¶ Ad illud qð obĩ ꝙ qui
facit quo facto neceſſe eſt alteꝝ fieri dicitur
illud facere. ðð ꝙ hoc hꝫ locũ qñ effect⁹ ꝯñs
directe ꝯſeqtur ad illud factũ intermediũ. ꝛ ꝑ
ordinatões opis ꝛꝑ intentionẽ agentis ſicut
ẽ in eo q̃ aperit feneſtrã ut illuiet domus. nõ
ſic aũt ẽ in ꝓpoſito. tũ etiã qꝛ deus nõ itẽdit
infundere carni ut ꝯtrahat culpaꝫ. tũ etiã qꝛ
infuſio aie in carnẽ non directe ordinatur ad
aie maculationẽ niſi ſolũ ꝑ añcedẽs. ſ. rõe fe
ditatis introducte in carnẽ ex culpa ade. ꝛ iõ
talis effectus extꝰneus ẽ operatõi diuine. ꝛ iõ
rõ illa peccat ꝑm añcedẽs. ¶ Ad illud quod
obĩ ꝙ ſi ðs poneret aiaꝫ in inferno non face
ret iuſte. ðð ꝙ nõ eſt ſimile. qꝛ cũ dico aiaꝫ
poni in inferno hoc nõ attẽditur ꝑm ordinẽ
nature. cũ talis locus nõ ſit debitus aie ꝑ na
turã. ſi ergo ordinate ponatur ibi neceſſe ẽ
ꝙ ponatur ꝑm iuſticiã q̃ reſpicit meritorum
exigentiã. ſꝫ aia añq̃ꝫ corpori infũditur me
rita. et iõ ſi in inferno collocaretur nulla eẽt
ibi iuſticia. ñ ſic aũt ẽ ex parte iſta. qꝛ aia na
turalẽ hꝫ appetitũ ad carnẽ ꝛ caro ad ſpũꝫ. ꝛ
ideo ꝑ ordinẽ nature aia in tali corpore collo
catur. nec ðꝫ infringi appetitus naturalis ꝓpꝰ
aliquod accidens preter naturale utpote fedi
tatis uel penalitatis ¶ Ad illud quod obĩ ꝙ
aia nõ ꝓpagatur ex aia. ergo nihil meretur
una alteri. ðð ꝙ etſi potentia uirtutis gene
ratiue nõ extẽdat ſe pluſq̃ꝫ ad carnis ꝓpaga
tõeꝫ per modũ efficiẽtis. intẽtio tñ nature ſe
extendit ad totũ ꝯpoſitũ. hõ. n. nõ intendit
generare carnẽ ſed intendit gñare hoĩeꝫ ſibi
ſimilẽ in ſpecie. et ideo oẽs dicũtur filij ade.
et ꝓpterea lꝫ adã non potuerit demereri aie
ut ſepate. potuit tñ demereri ei ut carni uni
te. et ideo rõ illa ñ pꝫ. Poſſet tñ ꝛ aliter dici
ſicut tactũ eſt ꝙ illa aie infuſio non reſpicit
merita precedẽtia. ¶ Ad illud quod obĩ ꝙ
aia ſeparata que haberet uſuꝫ libere uolũta
tis. ðð ꝙ nõ ẽ ſilẽ. qꝛ ſi talis aia uſum libere
uolũtatis hr̃et ꝛ corpus tale reſpueret ĩfuſio
illa nõ poſſꝫ eẽ abſq̃ꝫ pena. et ita culpa p̃ce-
deret eius infuſionẽ. aut ſibi fieret ĩiuſticia.
nõ ſic aũt eſt in ꝓpoſito. qꝛ cũ aia corp̃i uniri
appetat illa unio ẽ naturalis. licꝫ acci. talr̃ ex

hoc ꝯbat culpã ꝛ penã. ¶ Ad illð qð obĩ ꝙ
iuſticia ðꝫ eẽ ſꝑ iũcta miſ̃icordie. ðð ꝙ ueꝝ
ẽ nõ iuſticia ꝑ ꝙ ẽ diuine bonitatis ꝯdecẽtia
iũcta ẽ miſ̃icordie q̃ qñq̃ dr̃ diuine bonitatis
affluentia. et utraq̃ꝫ in ꝓpoſito hꝫ reꝑiri. in
hoc. n. ipo ꝙ ðs aias talib⁹ corporibus infundit
manifeſtatur affluentia diuine bonitatis qua
ſolẽ ſuum ſup bonos ꝛ malos oriri facit. nec
propter trãſgreſſionẽ ade ſubtraxit manũ
a ꝯſuatiõe nature hũane. ꝑm aũt ꝙ iuſticia
reſpicit meritoꝝ exigẽtiã ſic etiã hꝫ miſ̃i-
cordiã ꝯiũctã. ſꝫ neutro mõ ꝓprie loquendo
hꝫ in ꝓpoſito niſi ꝯpemus ad peccatu ade.
nã ꝑ ꝯpatione ad peccatũ ade eſt ibi iuſticia
qꝛ ðs ꝑ ſua trãſgreſſiõe totã poſteritatẽ pu
niuit. ẽ etiã miſ̃icordia qꝛ eã nõ oio deleuit.
q̃uis adã hoc ex ſua trãſgreſſiõe mereret.
imo multis ipoꝝ poſteroꝝ reſtituit grãm.
Alijs ũo q̃ moriũtur añ baptiſma ꝛſi ñ pre
ſtat bñficiũ grẽ. bñficiũ tñ ĩpendit aliqð mi-
ſericordie in hoc ꝙ nõ ꝯſuat eis eẽ nature.
meli⁹ eſt. n. ſibi ſic eẽ q̃ꝫ oĩo nõ eẽ. paratus
etiã eẽt eis impẽdere bñficiũ grẽ ſi ꝓducerẽ
tur ad baptiſmatis ſacr̃m. ꝙ aut nõ ꝓducũt
hoc uenit ex defectu nature. Etſi tu q̃ras cũ
ðs hoc ꝑſciret añq̃ꝫ aiam illi corp̃i infunde-
ret. vel cũ etiã adã ſciret lapſuꝝ ꝛ corpa hu
mana corruptuꝝ q̃re ſic ꝛ nõ aliter ꝓpagati
onẽ inſtituit cũ taliter poſſꝫ inſtituere ut nul
lo mõ pli fieret p̃iudiciũ a parẽte. ðð ꝙ i re-
rũ ꝯſtitutione plus penſatur ordo diuine ſa
pientie q̃ꝫ penſetur ordo iuſticie vel miſeri-
cordie. ordo aũt diuie ſapiẽtie hoc exigebat
ut rõales ſpũs imediate exirent a deo ad c⁹
ſunt imaginẽ. et oẽs homies ꝓpagarẽtur ex
uno hoie multis de cauſis ſicut ḋ. di. xviij. aſ
ſignatũ ẽ. et q̃uis ðs uideret aliqð malũ ide
prouenire. nõ tñ debuit ordinẽ quẽ reqre-
bat diuĩa ſapiẽtia imutare. eliciẽdo. n. bona
ex malis ſubſequẽtib⁹ totũ reducit ad ordi-
nẽ ſapiẽtie ꝯpetẽtẽ. et duꝫ ex magnis malis
maiora eliſit bona ꝯmendabilior redditur ꝛ
potentia ꝛ ſapientia ꝛ bonitas. propter qð
exclamat Greg. dicens. O felix culpa que
talem meruit habere redemptorẽ. et ideo ſi
quis uelit attendere quantũ ſit ꝯmẽdabilis
deus in opibus ſuis non ðꝫ aſpicere ſolũ ad
illud quod preſentialr̃ uidet. uex etiã ad añ-
cedẽtia ꝛ futura. ꝙ ſic pulchritudo metri nõ

ꝑcipit una ſyllaba ſed in ꝟſus integritate ſic
pulchritudine diuinoꝝ opeꝝ ⁊ laudabilitate
reſpicere poteſt qui reſpicit eam in parte.

In parte iſta ſunt queſtiones circa
lit. Et primo queritur de hoc qđ
dicit. Anima ergo ut ait aug. i cor
pore mortis huius carnalis concupiſcentia.
Cū.n. poſt baptiſmū nō debeat remanere i
nobis niſi pena ꝓmouēs ⁊ ꝯcupiſcentia ma-
gis ſit pena ſuffocās q̄ꝫ ꝓmouēs. nō ꝺꝫ re-
manere i corꝑe mortis hui⁹. Q̄ aūt ſit pena
ſuffocās pꝫ. ꝙ i lr̄a ſequēti q̄ dr̄ ei⁹ deſiđijs
noxijs nō debite ꝑcipimur. ſi ergo deſideria
ꝯcupiſcētie ſūt noxia. ⁊ ꝓhibet̃ obedire ꝯcu-
piſcētie. ergo uidet̃ ꝙ ſit pena ſuffocās. ¶
Itē act⁹ ꝯcupiſcētie ligat rōeꝫ maxīe i opib⁹
ꝟtutis ḡnatiue. ſꝫ talis ē pena ſuffocās. er-
go ⁊c. ¶ Rn̄deō ꝙ ꝯcupiſcētia q̄ remanꝫ p⁹
baptiſmū nō ē pena ſuffocās. q2 non ꝑcludit
aditū uite ſpūalis. ſtat.n. ſil̃ cū grā. Pretea
etſi icitet ad illicitū nō tn̄ ꝑualꝫ. q2 ſub nobis
ē appetit⁹ nr̄ ⁊ nos dn̄ari poſſum⁹ illi⁹. rema
net aūt hec ꝯcupiſcētia i mēbris nr̄is ꝓmouēs
maxīe q̄ꝫtū ad exercitiū pugne que facit ad
augmētū meriti ⁊ corone. qđ bn̄ ſignificatū
ē i ingreſſu filioꝝ iſrael i terrā ꝓmiſſiōis i q̄
reliq̄t eis dn̄s aduerſarios cū q̄bus pugnare
poſſēt ⁊ p quos ꝺs eos ꝓbaret utꝝ ipi deū
diligerēt aut nō. ſicut pꝫ in li. iudicū. Sūt et
alie ꝑtes utilitates ad q̄s mouet̃ hō occaſiōe
ꝯcupiſcētie i ſe relicte. ſꝫ he inueniri poſſūt
li. iiij. ꝺi. iiij. ¶ Per hoc pꝫ rn̄ſio ad duo ob
iecta. nā ꝯcupiſcētia nō ſuffocat niſi ei obedi
re uelim⁹. ⁊ lꝫ i actu ḡnandi uſus rōis īpedia
tur. nō tn̄ ē ibi ſuffocatio. q2 talis act⁹ pōt eē
meritori⁹. ¶ Itē q̄ritur de hoc qđ dicit. Per
grāꝫ baptiſmi ꝯcupiſcētia mitigat̃ ⁊ minuit̃.
Cōtra hoc ē. aut.n. grā baptiſmi hꝫ oppoſi
tionē. aut nō. ſi ſic. ergo una nō pōt ſtare cuꝫ
altera. ergo adueniēte grā recedit ꝯcupiſcen
tia nō minuit̃. ſi nō opponit̃ ei. ergo uidet̃ ꝙ
ipꝫ nō diminuat. ¶ Itē ꝯcupiſcentia minuit̃
p grām. ergo cuꝫ ſit finita uidetur ꝙ totalr̄
auferat̃ qđ ē ꝯ̄ aug. in lit. q̄ dicit ꝙ hoc nō ꝑ
ſtat̃ niſi miraculo ineffabili ut lex pcc̄i ꝓrſus
extinguat̃. Ideo ē hic q̄ſtio utrū fomes in ali
quo fuerit totalr̄ extinct⁹. ¶ R̷. ꝙ ſicut di-
ctū ē ſ. ꝯcupiſcētia duo dicit̃. dicit.n. appeti-
tū īmoderatū boni ꝯmutabilis. dico ergo ꝙ
iſta imoderātia ꝯ̄ appetitū pōt eē duplr̄. aut
ita ꝙ rō captiuet̃ et aīa ꝑuertat̃ ut neceſſita-
tē habeat bonū ꝯmutabile ꝑponēdi bono in
cōmutabili. ⁊ ſic dr̄ eē ꝯcupiſcētia intenſa. et
hoc mō tenet rōeꝫ culpe rōe. ſ. illi⁹ īmoderā
tie. Alio mō ꝯcupiſcētia dicit īmoderātiā. n̄
q2 rō ſuccūbat ſenſualitati ſꝫ q2 ſenſualitas
n̄ ꝑfcē obtēperet rōi. et hoc mō tenet rōeꝫ
pene. Primo mō q2 tenet rōeꝫ culpe directe
opponit̃ ipſi grē. et iō grā ſupueniēs aufert
illā īmoderātiā ꝑ eo ꝙ talis imoderātia po
nebat debite iuſticie carētiā. aliā aūt imode-
rātiā q̄ ſicut dictū ē ponit rōeꝫ pene nō tollit
grā in ſuo aduentu propt̃ hoc ꝙ nō opponit̃
ei formalr̄. ſꝫ qm̄ grā ⁊ ꝯcupiſcētia relicta re
ſpectu ei⁹ ad quod inclināt quandā hn̄t oppo
ſitionē. hinc ē ꝙ ſm ꝙ exercitat̃ hō plus in
grā magis ⁊ magis remitti dr̄ ꝯcupiſcentia.
nunq̄ꝫ tn̄ oio tollit̃ ꝯcupiſcētia. q2 ſemp ma-
net radix ei⁹ in hoie niſi auferat̃ p donū grē
ſpāle ſicut in ꝟgine creditur fuiſſe poſt ꝯce-
ptionē filij dei. ſꝫ hoc magis hꝫ locū i tertio
tū q2 q̄ritur de ſcificatione virginis. et p hec
aūt q̄ dicta ſūt patēt obiecta. grā.n. ⁊ ꝯcupi
ſcētia quodāmō opponūtur ⁊ quodāmō nō
ſicut oñſuꝫ ē. ¶ Ad illud qđ obr̄ ſecūdo ꝙ
ꝯcupiſcētia ē finita. ergo aliq̄n totalr̄ auferet̃.
ꝺō ꝙ ueꝝ eēt ſi ꝯcupiſcētia minueret̃ q̄ꝫtuꝫ
ad cām ſꝫ ſolū minuit̃ quantū ad exercitium
ſiue p ꝯparatiōeꝫ ad illud ad quod ē. ⁊ ideo
nunq̄ꝫ totalr̄ tollitur. ſicut habilitas aīe nūq̄ꝫ
totalr̄ per peccatū adimit̃. et hoc meli⁹ infra
uidebitur. ¶ Itē queritur de hoc qđ dicit ꝙ
manet uitiū ꝯcupiſcentie in uetuſtate carnis
tanq̄ꝫ ſuperatū ⁊ ꝑēptū niſi illicito ꝯſenſu
reuiuiſcat ⁊ regnū ꝓpriū reuocetur. Hoc eni
uidetur falſū eſſe ꝙ ſi ꝯcupiſcētia ꝓut regna
bat dicebtur eē peccatū originale ab aug. ui-
detur ꝙ ſi reuocatur in regnū propriū poſt
baptiſmū ꝙ originale peccatū reuertatur. ꝙ
ſi hoc falſū ē. uidetur ⁊c. ¶ Itē q̄ ſunt diuer
ſoꝝ geneꝝ unū nō auget alteꝝ. ſꝫ illicit⁹ con
ſenſus eſt culpa. ꝯcupiſcentia relicta ē pena
ergo non augetur per illicitum ꝯſenſuꝫ. ¶
Rn̄dendū ꝙ ꝯcupiſcentia augetur per ꝯſen
ſum illicitum ſicut dicit Auguſtinus. Et hoc
duplici ex cauſa. primū q2 gratia expellitur
ex pn̄tia rō ſenſuali ꝑerat. ⁊ per ꝯn̄s remit-
tatur ꝯcupiſcētia. Alia eſt rō q2 potentia ex

frequentia actus magis ꝓmpta efficitur ad
exeūdū in actū ſimilē. ⁊ qꝛ actus illicitus dic̄
actū ↄcupiſcēdi . hinc ē ꝙ ↄcupiſcētia augetᷣ
ab actu illicito q̄ſi a ſimili. ¶ Ad illud ergo
qḋ obꝛ̄ ꝙ tūc reddit originale peccatū. dō ꝙ
hoc nō ſeq̄tur duplici ex cā. primū quidē qꝛ
ↄcupiſcētia regnās dr̄ peccatū originale niſi
inquantū hꝫ ⁊ regimē ⁊ dn̄ium ab ipa hoīs
origine. cū aūt illud hꝫ per illicitū actū nō hꝫ
rōne peccati originalis ſed potius actualis.
Alia eſt etiā rō. qꝛ aliter diminuitur ↄcupi-
ſcentia per baptiſmū. aliter augetur per illi-
citū ↄſenſum. Per baptiſmū. n. ſic diminuitᷣ
ut auferatur ibidē qḋ formalr̄ erat peccatuꝫ
originale. ſ. carētia debite iuſticie. Ibi. n. ab-
ſoluitur q̄s a debito origialis iuſticie ad quā
oēs tenebātur ex ipa obligatiōe ade. Sed p
illicitū ↄſenſū augeri dr̄ pro eo ꝙ dū hō pec
cat magis efficitur pronus ad malū ſaltē itē
ſiue ⁊ q̄ꝫtū ad aliquod pcci genꝰ determina-
tū ¶ Ad illud quod obꝛ̄ ꝙ ſunt diuerſoꝝ ge
neꝝ put eſt culpa ⁊ put eſt pena. dō ꝙ ſi ſint
diuerſoꝝ geneꝝ in genere moris. nō tn̄ i ge
nere nature. vtriuſqꝫ. n. actus eſt ↄcupiſcere
¶ Preterea et ſi ↄcupiſcētia put eſt pena nō ſit
eiuſdē generis cum ↄcupiſcētia put eſt culpa
formaliter loquēdo. qꝛ nō ē pena vitioſa ad
illā de ſe ordinat. et ꝑpter hoc vna augetur
per alterā ſicut docet ipſa expientia. ¶ Itē
queritur de hoc quod dicit. Quō alia pccā
pretereūt actu ⁊ remanent reatu. ita ecōtra
fieri pōt ꝙ ↄcupiſcētia actu ⁊ remaneat ⁊ p̄
tereat reatu. ¶ Sꝫ ō. Si ↄcupiſcētia rema-
net actu. ergo i origiali tm̄ ↄſideratur reatꝰ
ueꝝ etiā reatꝰ. ergo dꝫ dici peccatū actuale.
¶ Itē falſū uidetur dicere cū ait ꝙ alia pccā
trāſeūt actu ⁊ remanēt reatu. cū. n. dimittūtᷣ
pccā actualia in baptiſmo tranſeunt ⁊ q̄ꝫtuꝫ
ad penā ⁊ quantū ad culpā. in pn̄ia etiā trā
ſeūt quātū ad pene eterne reatū. ¶ Et ſi tu di
cas ꝙ remanet reatus ad penā ſatiſfactoriā
⁊ tpalē Obꝛ̄ ſimilr̄ de originali poſt cꝰ dele-
tionē in baptiſmate remanet obligatio ad
mortē ⁊ alias penas tp̄ales. ¶ R. dō ꝙ ma
giſter large uocat hic actū nō ſolū ipm̄ actu-
alē motū ſꝫ etiā ꝓnitatē illā ꝑ quā homo or-
dinatur ad actū. et ideo dicit originale pccm̄
remanere actu. qꝛ cū ſit ibi priuatio origina
lis iuſticie p quā hō ē reꝰ carētie uiſionis dei
ſic etiā ꝓnitas p quā hō ordinatus ē ad actū
ↄcupiſcēdi aufertur illa inclinatio iuſticie ori-
ginalis ⁊ relinquitur illa inclinatio habitualis
¶ Ad illud v̄o quod obꝛ̄ de trāſitu actualis
dō ꝙ magr̄ nō loq̄tur de trāſitu qui eſt per
pcci deletōeꝫ ſed p pcci ↄſūmationē p queꝫ
modū pn̄s in p̄teritū dr̄ tranſire. ideo dicit
ꝙ tranſit quantū ad actū. ⁊ remanet quantū
ad reatū. qꝛ actus ē in fieri. ſed reatus eſt in
q̇ete. ¶ Itē queritur de hoc quod dicit. Aia
nō ē talis qualē deus fecit. ¶ Cōtra. In ſubita
opatōe ſimul ē fieri ⁊ factū eē. ſꝫ iſtud argu
mētū ē neceſſariū. deus facit aiaꝫ. ergo ē. er
go ⁊ iſtud. deus facit talē aiaꝫ. ergo talis eſt.
ergo magr̄ implicat duo oppoſita in lr̄a. ¶
Itē quero aut deus fecit aiaꝫ iuſtā. aut iniuſtā
Si iuſtā. ergo deus dedit ei iuſticiā. ⁊ hoc fal
ſū. nunq̄ꝫ. n. iuſticia creata fuit cum iuſta aia.
Si iniuſtā ⁊ talis ē. ergo talis ē aia q̄lē ds̄ eā
fecit. Propt̄ hoc q̄ritur q̄lē ds̄ fecerit. et ꝙ
nō uidetur ꝙ poſſit dari ꝙ fecerit eā iniuſtā
cū ſūma iuſticia nō poſſit facere aliq̄d iniuſtū
nō uidetur ſilr̄ ꝙ fecerit eā iuſtā. qꝛ cū i ipo
inſtāti fuerit iniuſta ſit fuiſſꝫ iuſta ⁊ iniuſta. ⁊
hec ſūt incōpoſſibilia. nō. n. uidetur ꝙ poſſit
dari mediū circa hec. qꝛ hec duo ſūt imedia-
te oppoſita circa aiaꝫ. ¶ Rūdēdū ē ꝙ cū q̄-
ritur qualē ds̄ fecerit aiaꝫ q̄ꝫtū ad bonitateꝫ
⁊ maliciā hoc pōt intelligi duplr̄. aut q̄ꝫtū ad
bonitatē nature. aut q̄ꝫtū ad bonitatē moris
Si q̄ꝫtū ad bonitatē nature. ſic ↄcedēdū ē ꝙ
fecit aiaꝫ bonā. ⁊ adhuc bona ē. Si q̄ꝫtuꝫ ad
bonitatē moris. ſic dō ē ꝙ nec fecit eā bonā
nec malā. bonā eā nō fecit. qꝛ bonitatē illaꝫ
aie nō dedit aſſiſtēte infectōe ex pte corpis.
cui aia in eodē iſtāti unita fuit i quo creata.
Nō fec̄ eā malā. qꝛ q̄uis aia ab iſtāti mala
ſit. hoc tn̄ nō ē a deo create ſꝫ a carne ificiēte
⁊ iō dic̄ magr̄ hāc n̄ eē ↄcedēdā. aia ē tal̄ q̄lē
ds̄ eā fecit. ſiue potiꝰ ecōuerſo. n̄ qꝛ ds̄ dederit
ei actualē iuſticiā ſꝫ qꝛ dedit ei bonitatē natu
re ad hn̄dū iuſticiā ordiatā a qua iuſticia pri
uatur p carnē infectā. Et ſic patet obiecta.
Per hūc etiā modū rn̄dēdū eēt ſi q̄reretur ď
actōe mala q̄ ponitur eē a dō ꝑ ꝙ actio. non
. n. ē a deo ꝑ ꝙ iuſta. qꝛ nō eſt iuſta. nec ꝑ ꝙ
iniuſta. quia iniuſticia non eſt a deo ſed eſt a
deo ꝑ bonitateꝫ nature per quā ē inferēs ad
utrūqꝫ. Cōſilī mō itelligēdū ē ⁊ i creatōe aie

Itē queritur de hoc qḋ dicitur vltio. c. ꝙ ab ipſa creatione vna aīa ē ſubtilior altera i eſſentia ⁊ ad intelligēdū memorandūqꝫ habilior. Hoc enī uidetur eſſe falſum. qꝛ ſicut dicit Greg. oēs hoīes natura pariter genuit ergo ſimilr̄ et ab ipſa creatiōe anime pares ſunt. Itē queritur utrū ſubtilitas ingenij ⁊ habilitas ad memorādū ueniāt ex parte corporis an ex parte aīe. Uidetur magr̄ in lit. dicere. ſed ɔ̈riū huius uidetur. qꝛ uidemus ꝙ ipſa aīa que nō uariatur p tp̄a mō demētior eſt. modo ad intelligēdū acutior. hoc aūt nō pōt eē niſi ex parte corporis. Itē uidēmꝰ ꝙ colerici ſunt melioris ingenij q̄ꝫ fleugmatici. ergo ſi hoc dicit ɔplexionē ex pte corporis uidetur ꝛc. Rn̄dendū ꝙ ſicut magr̄ in lit. dicit ſatis ꝓbabile ē ꝙ in ip̄a creatione ſit p̄cellētia in aīabꝰ. et ꝙ dicūtur eē pares hoc nō intelligitur quātum ad priuatōeꝫ ordinis naturaliū in p̄cellentia. ſed quantū ad priuationē ordinis in dominio ⁊ ſeruitute. Si aūt queratur vn̄ veniat iſta p̄cellentia naturaliū vtrū ex parte aīe uel ex parte corpis. Dicēdū ꝙ cū aīa nō ſit ꝓpter corpus ſꝫ corpus propter aīaꝫ iſta p̄cellentia ex parte aīe nō ex parte corporis uenit. in hac aūt p̄ceſſit una aīa alterā. nō rōe principij ex quo. cū ſit ex nihilo. ſed rōe ſapiētie ɔditoris qui ꝓducē omnia ſm̄ debitū ordinē. nō eſt tn̄ negandū q̄n multū corpus facit ad exercitiū illaꝝ habilitatū q̄ aīe a ſua creatōe inſunt. vn̄ bona diſpoſitio corporis multū expedit ſicut ecōtrario mala multū impedit. et propter hoc iudicantur colerici boni ingenij. quia aīa quā ad uſuꝫ illius habilitatē iuuatur p ɔuenientē poſitionē ex parte corporis actiui. nō eſt illa ratio principalis boni ingenij. quia uidemus aliq̄n hoīes ɔ̈rie ɔplexionis ingenioſos eſſe vnde cum uideamus hoīes ad diuerſa exercitia aptos. quoſdam ad artes mechanicas. quoſdā ad liberales. et iteꝝ quoſdā ad mathematica. quoſdā ad metaphyſica. quoſdā ad naturalia. quoſdā ad rōalia. Si q̄ratur rō huius rn̄debit theologus ꝙ hoc eſt ex diſtributione donoꝝ dei a quo nō tm̄ ꝓcedūt dona gratuita ſꝫ etiā dona naturalia. et omnia talia gr̄e uocātur a ſanctis. et de huiuſmodi intelligitur illud quod dr̄. i. Pe. iiij. Unuſq̄ſꝫ ſicut accipit gr̄am i alterutrū illā adminiſtrātes ꝛc. Naturalis aūt rn̄debit ꝙ hoc uēit ex diuerſa diſpoſitōe ex pte corporis uel q̄tū ad ɔplexionē. uel quantū ad organiſationē. vtriqꝫ tn̄ bn̄. ſed theologus melius. qꝛ principalē ⁊ rōalē aſſignat cām. vnde ⁊ phūs in li. de aīalibus cū aſſignat cās diſpoſitōis mēbroꝝ vbi nō inuenit cām principalē ex pte nature recurrit ad diſpōnē ɔditricis ſapie.

Diſtinctio. xxxiij.

PRedictis addicēdū uidetur ꝛc. Supra oñdit magr̄ qualr̄ pcc̄m originale per baptiſmū deleat. In hac parte intendit inquirere vtrū peccatū originale per pccā ꝓximoꝝ parentū multiplicetur ⁊ intendatur. Diuiditur aūt pars iſta in partes tres. In quaꝝ prima magr̄ mouet q̄ſtionē ⁊ determinat ſm̄ alioꝝ opinionē. In ſecūda determinat ſm̄ v̄itatē. ibi Alioq̄n ſibi ɔ̈dicere oñdetur. vel paꝝ añ Ecce perſpicuū fit lectori. In tertia v̄o diſſoluit quandā apparentē ſcripture auctoritatē. ibi Et lꝫ pccīs parentū ꝛc. Prima pars hꝫ tres partes. In prima magr̄ mouet q̄ſtionē In ſecūda determinat ſ alioꝝ opinionē. ibi. De hoc aug. in euch. ambigue diſſerit. ꝛc. In tertia v̄o qꝛ illa opinio uidebatur ſuper uerba aug. eē fundata ſubiungit modū per queꝫ aug. illā queſtionē diſſoluit. ibi ꝙ uero in actuali peccato ade plura ꝛc. vbi apparet ꝙ aug. illā q̄ſtionē pertractat ambigue. ⁊ q̄ſi inſolutā illā dimittit. Similr̄ ſecūda principalis hꝫ tres partes. In prima oñdit pcc̄m originale magr̄ nec ꝙ multiplicatur nec intēditur ꝓpter peccata ꝓximoꝝ parentū. et hoc rōne ſumpta ex parte pene. Secundo uero quia originale peccatū ortū hꝫ a peccato primi parentis determinat de grauitate peccati ade. ibi Hic queri ſolet utrū peccatū ade ꝛc. In tertia aūt determinat de illius peccati remiſſione. ibi Si uero queritur an illud peccatū ꝛc. Similiter ſecūda pars principalis tres hꝫ partes. In prima magr̄ mouet dubitatōꝫ que ɔſurgit ex apparenti ɔtrarietate. In ſecūda parte determinat illaꝫ ɔ̈rietatē appētē exponēdo auctoritates quantū ad intellectū lr̄alē ibi Sꝫ ut ait Hiero. nec lex prophetie ꝛc. In tertia v̄o explanādo quantū ad intellectū myſticū ſiue moralē. ibi ꝙ etiā myſtice intelligēdū eſſe oñditur. Et ſic tria precipue